

EBA/GL/2025/01

8 stycznia 2025 r.

Wytyczne w sprawie zarządzania ryzykami środowiskowymi, społecznymi i z zakresu ładu korporacyjnego (ESG)

1. Obowiązki w zakresie zgodności i powiadomienia

Status niniejszych wytycznych

1. Niniejszy dokument zawiera wytyczne wydane na podstawie art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010¹. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy i instytucje finansowe muszą dołożyć wszelkich starań, aby zastosować się do niniejszych wytycznych.
2. W wytycznych przedstawiono stanowisko EUNB w sprawie odpowiednich praktyk nadzoru w ramach Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego lub tego, jak należy stosować prawo europejskie w konkretnym obszarze. Właściwe organy w rozumieniu art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, do których wytyczne mają zastosowanie, powinny stosować się do wytycznych poprzez odpowiednie włączenie ich do swoich praktyk (np. poprzez zmianę swoich ram prawnych lub procesów nadzorczych), również gdy wytyczne są skierowane przede wszystkim do instytucji.

Wymogi dotyczące sprawozdawczości

3. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 w terminie do 03.06.2025 r. właściwe organy muszą powiadomić EUNB, czy stosują się lub czy zamierzają zastosować się do niniejszych wytycznych, lub podać uzasadnienie niestosowania się do nich. W przypadku braku powiadomienia w tym terminie EUNB uzna, że właściwe organy nie stosują się do niniejszych wytycznych. Powiadomienia należy przekazać poprzez wysłanie formularza dostępnego na stronie internetowej EUNB z dopiskiem „EBA/GL/2025/01”. Powiadomienia powinny przekazać osoby odpowiednio upoważnione do przekazywania informacji o stosowaniu się do wytycznych w imieniu właściwych organów. EUNB należy również zgłaszać wszelkie zmiany dotyczące stosowania się do wytycznych.
4. Zgodnie z art. 16 ust. 3 powiadomienia zostaną opublikowane na stronie internetowej EUNB.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

2. Przedmiot, zakres stosowania i definicje

Przedmiot i zakres stosowania

5. Niniejsze wytyczne określają solidne zasady zarządzania, które instytucje muszą posiadać zgodnie z art. 87a ust. 1 i art. 74 dyrektywy 2013/36/UE², i obejmują:
- (a) standardy minimalne i metody referencyjne mające na celu identyfikację i pomiar ryzyk ESG, zarządzanie tymi ryzykami oraz ich monitorowanie zgodnie z art. 87a ust. 5 lit. a) tej dyrektywy;
 - (b) kryteria jakościowe i ilościowe na potrzeby oceny wpływu ryzyk ESG na profil ryzyka i wypłacalność instytucji w krótkim, średnim i długim terminie zgodnie z art. 87a ust. 5 lit. c) tej dyrektywy;
 - (c) treść planów przygotowywanych zgodnie z art. 76 ust. 2 tej dyrektywy przez organ zarządzający, które obejmują konkretne ramy czasowe oraz wymierne cele i etapy pośrednie z myślą o monitorowaniu ryzyk finansowych wynikających z czynników ESG, w tym ryzyk wynikających z procesu dostosowań i z tendencji w ramach transformacji w kontekście odpowiednich celów regulacyjnych Unii i państw członkowskich w odniesieniu do czynników ESG, w szczególności celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. określonego w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, a także – jeżeli dotyczy to instytucji prowadzących działalność w skali międzynarodowej – w odniesieniu do celów prawnych i regulacyjnych państw trzecich, jak również z myślą o reagowaniu na takie ryzyka finansowe, zgodnie z art. 87a ust. 5 lit. b) tej dyrektywy.
6. Niniejsze wytyczne dotyczą procesów zarządzania ryzykami ESG w instytucjach, mieszczących się w ich szerszych ramach zarządzania ryzykiem. Mają one zastosowanie w odniesieniu do solidnych strategii, polityk, procedur i systemów – identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyk ESG oraz zarządzania tymi ryzykami w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej – które instytucje podlegające dyrektywie 2013/36/UE posiadają w ramach swoich solidnych zasad zarządzania obejmujących ramy zarządzania ryzykiem wymagane na podstawie art. 74 ust. 1 dyrektywy 2013/36/UE. Niniejsze wytyczne uzupełniają i doprecyzowują również

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

wytyczne EUNB w sprawie zarządzania wewnętrznego³ oraz wytyczne EUNB dotyczące udzielania i monitorowania kredytów⁴ w związku z zarządzaniem ryzykami ESG.

7. Właściwe organy i instytucje powinny stosować niniejsze wytyczne zgodnie z poziomem stosowania określonym w art. 109 dyrektywy 2013/36/UE.

Adresaci

8. Niniejsze wytyczne skierowane są do właściwych organów określonych w art. 4 pkt 2 ppkt (i) rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 oraz do instytucji finansowych zdefiniowanych w art. 4 pkt 1 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, które są również instytucjami zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013⁵.

Definicje

9. O ile nie określono inaczej, pojęcia stosowane i zdefiniowane w dyrektywie 2013/36/UE i rozporządzeniu (UE) nr 575/2013 mają takie samo znaczenie w niniejszych wytycznych.

3. Wdrożenie

Data rozpoczęcia stosowania

10. Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do instytucji innych niż małe i niezłożone instytucje od dnia 11 stycznia 2026 r. Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do małych i niezłożonych instytucji najpóźniej od dnia 11 stycznia 2027 r.

³ Wytyczne EUNB w sprawie zarządzania wewnętrznego wydane na podstawie dyrektywy 2013/36/UE (EBA/GL/2021/05).

⁴ Wytyczne EUNB dotyczące udzielania i monitorowania kredytów (EBA/GL/2020/06).

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

4. Metoda referencyjna mająca na celu identyfikację i pomiar ryzyk ESG

4.1 Ocena istotności

11. W ramach metody referencyjnej mającej na celu identyfikację i pomiar przez instytucje ryzyk ESG, które mają zostać uwzględnione w ich strategiach i procedurach wewnętrznych, instytucje powinny zapewnić regularne przeprowadzanie oceny istotności ryzyk ESG. Ocenę tę należy przeprowadzać co najmniej raz w roku lub – w przypadku małych i niezłożonych instytucji – co dwa lata. Instytucje, w tym małe i niezłożone instytucje, powinny jednak częściej aktualizować swoją ocenę w przypadku istotnych zmian w ich otoczeniu biznesowym związanych z czynnikami ESG, takich jak istotne nowe polityki publiczne lub zmiany w modelu biznesowym, portfelach lub działalności instytucji.
12. Ocenę istotności ryzyk ESG należy przeprowadzić w formie oceny dostosowanej do konkretnej instytucji, co zapewni analizę istotności finansowej ryzyk ESG dla jej modelu biznesowego i profilu ryzyka, przy uwzględnieniu przyporządkowania czynników ESG i kanałów przenoszenia do tradycyjnych kategorii ryzyka finansowego. Ocena istotności ryzyk ESG powinna być spójna z innymi ocenami istotności przeprowadzonymi przez instytucję, w szczególności z ocenami dokonanymi w celu ujawnienia istotnych ryzyk dla zrównoważonego rozwoju zgodnie z dyrektywą 2013/34/UE ⁶ i rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2023/2772 ⁷, w stosownych przypadkach, i powinna być zintegrowana z oceną istotności dokonywaną w ramach procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP).
13. W ocenie istotności ryzyk ESG należy stosować podejście oparte na analizie ryzyka, które uwzględnia prawdopodobieństwo wystąpienia i potencjalną skalę skutków finansowych ryzyk ESG w perspektywie krótko- i średnioterminowej oraz w perspektywie długoterminowej wynoszącej co najmniej 10 lat.
14. W celu kompleksowej oceny istotności ryzyk ESG instytucje powinny zapewnić, aby zakres ich oceny istotności w wystarczającym stopniu odzwierciedlał charakter, wielkość i złożoność ich działalności, portfeli, usług i produktów. Instytucje powinny rozważyć wpływ ryzyk ESG na

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

⁷ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/2772 z dnia 31 lipca 2023 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE w odniesieniu do standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (Dz.U. L, 2023/2772, 22.12.2023).

wszystkie tradycyjne kategorie ryzyka finansowego, na które są narażone, w tym ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko płynności, ryzyko operacyjne (w tym ryzyko powództw sądowych), ryzyko utraty reputacji, ryzyko modelu biznesowego i ryzyko koncentracji. Określenie istotnych ryzyk ESG powinno uwzględniać zarówno ich wpływ na kategorie ryzyka finansowego, jak i kwoty lub udziały ekspozycji, przychodów i zysków narażonych na ryzyko.

15. W odniesieniu do oceny istotności ryzyk środowiskowych instytucje powinny wykorzystywać zarówno informacje jakościowe, jak i ilościowe. Instytucje powinny wziąć pod uwagę wystarczająco szeroki zakres czynników środowiskowych, obejmujący co najmniej czynniki związane z klimatem, degradację ekosystemów oraz utratę różnorodności biologicznej. Instytucje powinny oceniać zarówno czynniki ryzyka przejścia, jak i czynniki ryzyka fizycznego, biorąc pod uwagę co najmniej następujące kwestie:

a) w odniesieniu do ryzyk przejścia:

- i. główne sektory gospodarki, które są wspierane przez aktywa finansowane lub w których kontrahent instytucji prowadzi swoją główną działalność;
- ii. bieżące i potencjalne przyszłe istotne zmiany w politykach publicznych, technologiach i preferencjach rynkowych (np. nowe regulacje środowiskowe lub zachęty podatkowe, rozwój innowacyjnych technologii niskoemisyjnych, zmiany popytu konsumentów lub inwestorów);
- iii. w odniesieniu do ryzyk związanych z klimatem:
 1. ekspozycje wobec sektorów, które w dużym stopniu przyczyniają się do zmiany klimatu, określonych w motywie 6 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1818, tj. sektorów wymienionych w sekcjach A–H oraz L załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 1893/2006⁸, ze szczególnym uwzględnieniem ekspozycji wobec podmiotów sektora paliw kopalnych;
 2. stopień dostosowania lub niedostosowania portfeli do odpowiednich celów regulacyjnych jurysdykcji, na obszarze których prowadzą one działalność - w przypadku małych i niezłożonych instytucji oraz pozostałych instytucji innych niż duże, przynajmniej na podstawie ogólnej oceny jakościowej;

⁸ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/1818 z dnia 17 lipca 2020 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 w odniesieniu do minimalnych norm dotyczących unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego (Dz.U. L 406 z 3.12.2020, s. 17) – rozporządzenie w sprawie norm dotyczących klimatycznych wskaźników referencyjnych – motyw 6: sektory wymienione w sekcjach A–H oraz L załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 1893/2006.

- b) w odniesieniu do ryzyk fizycznych:
- i. obszary geograficzne, w których znajdują się kluczowe aktywa kontrahentów (np. zakłady produkcyjne) oraz, w szczególności w przypadku ekspozycji związanych z nieruchomościami – zabezpieczenia rzeczowe;
 - ii. poziom podatności na zagrożenia środowiskowe (np. zagrożenia związane z temperaturą, wiatrem, wodą, ziemią) związane z różnymi scenariuszami klimatycznymi i ścieżkami przejścia lub – w przypadku małych i niezłożonych instytucji oraz pozostałych instytucji innych niż duże – związane z co najmniej jednym scenariuszem niekorzystnym.
16. Instytucje powinny uzasadniać i dokumentować w ramach ICAAP swoje oceny istotności ryzyk ESG, w tym stosowane metody i progi, dane wejściowe i uwzględnione czynniki oraz główne wyniki i wyciągnięte wnioski, w tym wnioski dotyczące braku istotności.
17. Instytucje powinny opracować i wdrożyć metody pomiaru, ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem i procesy planowania przejścia, odpowiednio zgodnie z sekcją 4.2, sekcją 5 i sekcją 6, które to metody, ustalenia i procesy są współmierne do wyników oceny istotności i oparte na tych wynikach. W tym celu instytucje powinny dysponować bardziej rozbudowanymi i zaawansowanymi rozwiązaniami dotyczącymi ryzyk ESG uznanych za istotne. Z kolei metody pomiaru ryzyk ESG i mierniki monitorowania ryzyk ESG stosowane przez instytucje powinny ułatwiać regularne aktualizacje oceny istotności i stanowić wkład w takie oceny. Mniejsze instytucje o mniej złożonej działalności mogą stosować mniej rozbudowane i zaawansowane rozwiązania, które jednak powinny być współmierne do wyników ich oceny istotności ryzyk ESG.

4.2 Identyfikacja i pomiar ryzyk ESG

4.2.1. Zasady ogólne

18. W ramach minimalnych standardów identyfikacji i pomiaru ryzyk ESG wewnętrzne procedury instytucji powinny obejmować narzędzia i metody oceny czynników ryzyka ESG oraz ich kanałów przenoszenia do poszczególnych kategorii ryzyka ostrożnościowego i mierników ryzyka finansowego, które mają wpływ na ekspozycje instytucji, również w ujęciu perspektywicznym.
19. Aby zapewnić właściwą identyfikację ryzyk ESG i zarządzanie nimi, instytucje powinny rozważyć potencjalny wpływ tych ryzyk w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej. Poziom szczegółowości i dokładności punktów danych, narzędzi, metod i wskaźników kwantyfikacji stosowanych przez instytucje powinien uwzględniać ich ocenę istotności oraz ich wielkość i złożoność, a także być na ogół wyższy w perspektywie krótko- i średnioterminowej. Długoterminowe horyzonty czasowe powinny być rozpatrywane

przynajmniej w ujęciu jakościowym oraz powinny wspierać strategiczne oceny i procesy decyzyjne.

20. W odniesieniu do ryzyk środowiskowych wewnętrzne procedury i metody powinny umożliwiać instytucjom:

- a. ilościowe określenie ryzyk związanych z klimatem , na przykład poprzez szacowanie prawdopodobieństwa urzeczywistnienia i skali skutków finansowych wynikających z czynników związanych z klimatem;
- b. właściwe zrozumienie ryzyk finansowych, które mogą wynikać z innych rodzajów ryzyka środowiskowego, na przykład z degradacji przyrody, w tym utraty różnorodności biologicznej i utraty usług ekosystemowych, lub niedostosowania działalności do działań mających na celu ochronę lub odbudowę zasobów przyrody bądź ograniczenie negatywnego wpływu na nie;
- c. ustanowienie kluczowych wskaźników ryzyka (*key risk indicators* – KRI) obejmujących co najmniej krótko- i średnioterminowe horyzonty czasowe oraz zakres ekspozycji i portfeli określony zgodnie z wynikami oceny istotności.

21. W odniesieniu do ryzyk społecznych i z zakresu ładu korporacyjnego, w przypadku których początkowo brakuje informacji ilościowych, wewnętrzne procedury instytucji powinny przewidywać metody, które najpierw umożliwiają jakościową ocenę potencjalnego wpływu tych ryzyk na działalność instytucji oraz na ryzyka finansowe, na jakie jest ona narażona, a następnie pozwalają sukcesywnie opracowywać bardziej zaawansowane środki jakościowe i ilościowe. Instytucje powinny stopniowo udoskonalać swoje podejścia zgodnie z postęпами regulacyjnymi, naukowymi, w zakresie dostępności danych i metodologicznymi.

22. W odniesieniu do interakcji między poszczególnymi kategoriami ryzyk, odpowiednio, środowiskowych, społecznych i z zakresu ładu korporacyjnego, wewnętrzne procedury instytucji powinny zapewnić, aby każda kategoria ryzyka była najpierw oceniana z uwzględnieniem jej specyficznych cech, a dopiero potem rozważane były potencjalne wzajemne powiązania i współzależności w pomiarze tych ryzyk.

4.2.2. Procesy przetwarzania danych

23. W wewnętrznych procedurach instytucji należy przewidzieć wdrożenie rzetelnych systemów zarządzania informacjami na potrzeby identyfikowania, gromadzenia, porządkowania i analizowania danych, które są niezbędne do wspierania oceny ryzyk ESG, zarządzania nimi i ich monitorowania. Takie systemy powinny zostać wdrożone w całej instytucji jako część ogólnej infrastruktury IT i zarządzania danymi. Instytucje powinny regularnie dokonywać przeglądu swoich praktyk, aby zapewnić ich aktualność w odniesieniu do zmian wynikających z działania organów publicznych (np. zwiększona dostępność danych ze względu na inicjatywy regulacyjne) i zmian rynkowych, a także powinny dysponować rozwiązaniami umożliwiającymi ocenę i poprawę jakości danych.

24. Wewnętrzne procedury instytucji powinny zapewniać, aby instytucje gromadziły i wykorzystywały informacje potrzebne do oceny obecnych i przyszłych ryzyk ESG, na które mogą być narażone za pośrednictwem swoich kontrahentów, zarządzania tymi ryzykami i monitorowania ich, poprzez dążenie do gromadzenia danych, na poziomie klienta i na poziomie aktywów, o odpowiednim stopniu szczegółowości.
25. Procedury wewnętrzne instytucji powinny opierać się zarówno na wewnętrznie, jak i zewnętrznie dostępnych danych ESG, w tym poprzez regularny przegląd i wykorzystywanie informacji na temat zrównoważonego rozwoju ujawnianych przez ich kontrahentów, w szczególności zgodnie z europejskimi standardami sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju opracowanymi na mocy dyrektywy 2013/34/UE lub dobrowolnym standardem sprawozdawczości dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) nienotowanych na rynku regulowanym, zgodnie z komunikatem COM(2023) 535 w sprawie pakietu pomocy gospodarczej dla MŚP⁹.
26. Instytucje powinny ocenić, które inne źródła danych skutecznie wspierałyby ocenę ryzyk ESG oraz zarządzanie nimi i ich monitorowanie, na przykład informacje uzyskane poprzez współpracę z klientami i kontrahentami dzięki nowym lub istniejącym relacjom biznesowym lub dane od osób trzecich. Jeśli instytucje w celu uzyskania dostępu do danych ESG korzystają z usług dostawców zewnętrznych, instytucje powinny upewnić się, że posiadają wystarczającą wiedzę na temat źródeł, danych i metod stosowanych przez dostawców danych, w tym ich potencjalnych ograniczeń.
27. Jeżeli jakość lub dostępność danych początkowo nie jest wystarczająca do zaspokojenia potrzeb związanych z zarządzaniem ryzykiem, instytucje powinny ocenić te luki i ich potencjalne skutki. Instytucje powinny podejmować i dokumentować działania naprawcze, w tym wykorzystanie oszacowań lub przybliżeń, np. na podstawie cech sektorowych lub regionalnych oraz, o ile to możliwe, dokonując dostosowań na potrzeby uwzględnienia aspektów właściwych konkretnym kontrahentom. Instytucje powinny dążyć do ograniczenia stosowania oszacowań i przybliżeń w miarę poprawy dostępności i jakości danych ESG.
28. W przypadku dużych kontrahentów korporacyjnych zdefiniowanych w art. 3 ust. 4 dyrektywy 2013/34/UE instytucje powinny rozważyć, w stosownych przypadkach, zgromadzenie lub uzyskanie następujących punktów danych:
- a. w odniesieniu do ryzyk środowiskowych:
 - i. położenie geograficzne kluczowych aktywów (np. zakładów produkcyjnych) i narażenie na zagrożenia środowiskowe (np. zagrożenia związane z temperaturą, wiatrem, wodą, ziemią) o stopniu szczegółowości niezbędnym do odpowiedniej analizy ryzyka fizycznego oraz dostępność ubezpieczenia;

⁹ COM(2023) 535 – Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – „Pakiet pomocy gospodarczej dla MŚP”.

- ii. bieżące i, jeśli są dostępne, docelowe emisje gazów cieplarnianych zakresu 1, 2 i 3 według wartości bezwzględnej oraz, w stosownych przypadkach, według wartości intensywności;
- iii. zależność od paliw kopalnych pod względem nakładów czynników ekonomicznych albo podstawy przychodów;
- iv. zapotrzebowanie na energię i wodę lub ich zużycie pod względem nakładów czynników ekonomicznych albo podstawy przychodów;
- v. poziom efektywności energetycznej w odniesieniu do ekspozycji związanych z nieruchomościami oraz zdolność kontrahenta do obsługi zadłużenia;
- vi. bieżący i przewidywany wpływ finansowy ryzyk i szans środowiskowych na sytuację finansową, wyniki finansowe i przepływy pieniężne kontrahenta;
- vii. plany strategiczne związane z przejściem, w tym plan przejścia w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, ujawnione zgodnie z art. 19a lub art. 29a dyrektywy (UE) 2022/2464, o ile są dostępne;

b. w odniesieniu do ryzyk społecznych i z zakresu ładu korporacyjnego:

- i. zgodność z Wytycznymi OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka oraz Deklaracją Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy;
- ii. negatywny istotny wpływ na własnych pracowników, osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości, dotknięte społeczności i konsumentów/użytkowników końcowych, w tym informacje na temat należytej staranności lub procesów mających na celu uniknięcie i naprawę skutków tego wpływu.

29. W przypadku ekspozycji wobec rodzajów kontrahentów innych niż duże jednostki instytucje powinny:

- a. określić punkty danych niezbędne do identyfikacji i pomiaru ryzyk ESG oraz zarządzania nimi, biorąc pod uwagę wykaz przedstawiony w pkt 28 na potrzeby wsparcia tej oceny;
- b. w razie potrzeby, aby uzupełnić luki w danych – wykorzystać ocenę ekspercką, dane jakościowe, oceny na poziomie portfela i przybliżenia zgodnie z pkt 27.

4.2.3. Główne cechy metod referencyjnych mających na celu identyfikację i pomiar ryzyk ESG

30. W wewnętrznych procedurach instytucji należy przewidywać łączenie metod oceny ryzyka, obejmujące metody oparte na ekspozycji, sektorowe, oparte na portfelu i oparte na scenariuszach, jak określono w pkt 31–42. Łączenie metod powinno odbywać się w sposób umożliwiający instytucjom kompleksową ocenę ryzyk ESG we wszystkich istotnych horyzontach czasowych. Instytucje w szczególności powinny co najmniej stosować metody oparte na ekspozycji w celu uzyskania krótkoterminowego obrazu tego, w jaki sposób ryzyka ESG wpływają na profil ryzyka i rentowność ich kontrahentów, stosować metody sektorowe, portfelowe i oparte na scenariuszach na potrzeby wsparcia procesu planowania średnioterminowego oraz określenia limitów ryzyka i apetytu na ryzyko w celu ukierunkowania instytucji na osiąganie swoich celów strategicznych, a także oceniać za pomocą metod opartych na scenariuszach ich wrażliwość na ryzyka ESG w różnych horyzontach czasowych, w tym długoterminowych.

a. Metody oparte na ekspozycji

31. Na poziomie ekspozycji, zgodnie z postanowieniami pkt 126 i 146 wytycznych EUNB dotyczących udzielania i monitorowania kredytów, instytucje powinny posiadać wewnętrzne procedury służące ocenie ekspozycji działalności swoich kontrahentów i kluczowych aktywów na czynniki ESG, w szczególności czynniki środowiskowe i oddziaływanie zmiany klimatu, a także stosowność działań ograniczających ryzyko. W tym celu instytucje powinny zapewnić, aby czynniki ESG, w szczególności czynniki środowiskowe, znalazły odpowiednie odzwierciedlenie w ich wewnętrznych procedurach klasyfikacji ryzyka, były uwzględniane w ogólnej ocenie ryzyka niewykonania zobowiązania przez kredytobiorcę oraz, w przypadku gdy jest to uzasadnione ich istotnością, zostały włączone do wskaźników ryzyka, wewnętrznych modeli punktowej oceny kredytowej lub modeli ratingowych, jak również do wyceny zabezpieczenia.

32. W odniesieniu do oceny ryzyk środowiskowych na poziomie ekspozycji – wewnętrzne procedury instytucji powinny obejmować zestaw czynników ryzyka i kryteriów, które uwzględniają zarówno fizyczne czynniki ryzyka, jak i czynniki ryzyka przejścia. W przypadku dużych instytucji zestaw ten obejmuje, w stosownych przypadkach, co najmniej następujące elementy:

- a) stopień podatności na zagrożenia środowiskowe, z uwzględnieniem geograficznej lokalizacji kluczowych aktywów kontrahentów i gwarantów lub zabezpieczenia rzeczowego stanowiącego zabezpieczenie ekspozycji, biorąc pod uwagę zarówno ekspozycje bilansowe, jak i pozabilansowe;
- b) stopień podatności na ryzyka przejścia, z uwzględnieniem odpowiednich przemian technologicznych, wpływu obowiązujących lub przyszłych regulacji środowiskowych oddziałujących na sektor działalności kontrahenta, obecnych i ewentualnych

docelowych emisji gazów cieplarnianych w ujęciu bezwzględnym i, w stosownych przypadkach, wartości intensywności kontrahenta, wpływu zmieniających się preferencji rynkowych oraz poziomu efektywności energetycznej w przypadku ekspozycji związanych z nieruchomościami mieszkalnymi lub komercyjnymi wraz ze zdolnością kontrahentów do obsługi zadłużenia;

- c) ekspozycja modelu biznesowego kontrahenta lub łańcucha dostaw na krytyczne zakłócenia spowodowane czynnikami środowiskowymi, takimi jak skutki utraty różnorodności biologicznej, deficyt wody lub zanieczyszczenie;
- d) ekspozycja kontrahenta na ryzyko utraty reputacji i na ryzyko powództwa sądowego, z uwzględnieniem zakończonych, toczących się lub zbliżających się postępowań sądowych w sprawach związanych z kwestiami środowiskowymi;
- e) (planowany) termin zapadalności lub struktura terminowa ekspozycji lub składnika aktywów;
- f) czynniki ograniczające ryzyko, takie jak prywatna lub publiczna ochrona ubezpieczeniowa, na przykład na podstawie obowiązujących krajowych programów dotyczących katastrof lub podobnych ram, oraz zdolność kontrahenta do zapewnienia odporności na ryzyko przejścia i ryzyko fizyczne, w tym poprzez perspektywiczne planowanie przejścia.

33. Jeżeli dane potrzebne do oceny niektórych kryteriów nie są jeszcze dostępne, np. w przypadku mniejszych kontrahentów korporacyjnych, instytucje powinny stosować się do kroków określonych w pkt 26, 27 i 29.

34. W odniesieniu do oceny ryzyk społecznych i z zakresu ładu korporacyjnego na poziomie ekspozycji instytucje powinny wdrożyć procesy należytej staranności służące ocenie skutków finansowych wynikających z czynników społecznych i z zakresu ładu korporacyjnego oraz podatności modelu biznesowego kontrahentów na te czynniki, z uwzględnieniem przestrzegania przez kontrahentów korporacyjnych standardów społecznych i ładu korporacyjnego, takich jak standardy wspomniane w pkt 28 lit. b) ppkt (i), ekspozycji kontrahenta na ryzyko powództwa sądowego wynikające z kwestii społecznych lub z zakresu ładu korporacyjnego, a także przepisów obowiązujących w jurysdykcji, w której kontrahent prowadzi działalność.

b. Metody sektorowe, metody oparte na portfelu i metody dostosowania portfela

35. Wewnętrzne procedury instytucji powinny obejmować metody sektorowe i oparte na portfelu, zwłaszcza tzw. mapy ryzyka, które uwypuklają ryzyka ESG w poszczególnych (pod)sektorach gospodarczych na wykresie lub z wykorzystaniem skali, o czym mowa w pkt 127 i 149 wytycznych EUNB dotyczących udzielania i monitorowania kredytów. Metody stosowane przez instytucje powinny umożliwiać mapowanie ich portfeli zgodnie z czynnikami

ryzyka ESG i identyfikację wszelkich koncentracji w odniesieniu do co najmniej jednego rodzaju ryzyk ESG.

36. W odniesieniu do czynników ESG niezwiązanych z klimatem duże instytucje powinny opracować:
- a) metody identyfikacji sektorów, które są w znacznym stopniu zależne od usług ekosystemowych lub mają na nie znaczący wpływ, oraz narzędzia do pomiaru finansowych skutków degradacji przyrody i działań mających na celu ochronę lub odbudowę zasobów przyrodniczych bądź ograniczenie negatywnego wpływu na nie;
 - b) podejścia do pomiaru pozytywnego lub negatywnego wpływu ich portfeli na osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju ONZ (SDG) oraz do oceny potencjalnych powiązanych ryzyk finansowych.
37. W odniesieniu do ryzyk związanych z klimatem wewnętrzne procedury instytucji powinny przewidywać stosowanie co najmniej jednej metody dostosowania portfela na potrzeby oceny, na poziomie sektorowym, stopnia dostosowania portfeli instytucji do ścieżek związanych z klimatem lub scenariuszy odniesienia. Instytucje powinny również rozważyć ocenę dostosowania na poziomie kontrahenta, np. poprzez porównanie intensywności emisji gazów cieplarnianych danego kontrahenta z mającym zastosowanie sektorowym wskaźnikiem referencyjnym.
38. Do celów pkt 37 instytucje powinny wykorzystywać scenariusze oparte na podstawach naukowych, odpowiednie dla sektorów działalności gospodarczej i lokalizacji geograficznej ich ekspozycji, aktualne i pochodzące od krajowych, unijnych lub międzynarodowych organizacji, takich jak krajowe agencje ochrony środowiska, Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej, Międzynarodowa Agencja Energetyczna, sieć na rzecz ekologizacji systemu finansowego, Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu. Sektorowe ścieżki obniżenia emisyjności powinny być spójne z obowiązującym celem polityki, takim jak unijny cel osiągnięcia zerowych emisji netto gazów cieplarnianych do 2050 r. i zmniejszenia emisji o 55% do 2030 r. w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, w stosownych przypadkach, z jakimkolwiek celem krajowym.
39. Do celów pkt 37 instytucje powinny określić odpowiedni zakres ocen dostosowania portfela oraz stopień zaawansowania stosowanych metod na podstawie charakterystyki swoich portfeli, wyników oceny istotności oraz wielkości i złożoności instytucji. Duże instytucje, których papiery wartościowe są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym w Unii, powinny uwzględnić wykaz sektorów zawarty we wzorze 3 w załączniku I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/2453¹⁰. Małe i niezłożone instytucje oraz pozostałe

¹⁰ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/2453 z dnia 30 listopada 2022 r. zmieniające wykonawcze standardy techniczne określone w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2021/637 w odniesieniu do ujawniania informacji na temat ryzyk z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (Dz.U. L 324 z 19.12.2022, s. 1).

instytucje inne niż duże mogą wykorzystywać reprezentatywne próby ekspozycji w swoich portfelach na potrzeby przeprowadzenia oceny dostosowania portfela.

40. Instytucje powinny uzasadnić i udokumentować swoje wybory metodologiczne, w tym wybór scenariusza (scenariuszy) i roku bazowego, wybór sektorów oraz, w przypadku małych i niezłożonych instytucji oraz pozostałych instytucji innych niż duże, identyfikację reprezentatywnej próby ekspozycji, a także wszelkie istotne zmiany metodologiczne następujące z biegiem czasu. W przypadku braku danych niezbędnych do pomiaru dostosowania instytucje powinny postępować zgodnie z krokami określonymi w pkt 26, 27 i 29.
41. Instytucje powinny uwzględnić wnioski wyciągnięte z metody dostosowania portfela klimatycznego, aby:
 - a. oceniać i monitorować ryzyka przejścia związane ze zmianami klimatu, wynikające z niedostosowania kontrahentów lub portfeli do celów i ścieżek regulacyjnych UE, państw członkowskich lub państw trzecich zgodnie z mającymi zastosowanie celami klimatycznymi oraz potencjalnymi powiązanymi ryzykami finansowymi;
 - b. uzyskać wiedzę na potrzeby procesu decyzyjnego dotyczącego formułowania i wdrażania planów w zakresie apetytu na ryzyko, strategii biznesowej i planowania przejścia, w tym w odniesieniu do ustalania priorytetów współpracy z niektórymi kontrahentami.

c. Metody oparte na scenariuszach

42. Oprócz metod opartych na ekspozycji, metod sektorowych, metod opartych na portfelu i metod dostosowania portfela w wewnętrznych procedurach instytucji należy przewidywać stosowanie analiz opartych na scenariuszach, aby zbadać własną odporność na ryzyka ESG, począwszy od ryzyk związanych z klimatem, w ramach różnych scenariuszy¹¹.

¹¹ Litera d) upoważnienia zawartego w art. 87a ust. 5 dyrektywy 2013/36/UE zostanie uwzględniona poprzez opracowanie uzupełniających wytycznych EUNB w sprawie analizy scenariuszy na potrzeby sprawdzenia odporności instytucji na czynniki środowiskowe, społeczne i z zakresu ładu korporacyjnego.

5. Standardy minimalne i metody referencyjne mające na celu zarządzanie ryzykami ESG i ich monitorowanie

5.1 Zasady zarządzania ryzykami ESG

43. Do celów włączenia ryzyk ESG do ram zarządzania ryzykiem obejmujących całość działalności instytucji zgodnie z pkt 152 wytycznych EUNB w sprawie zarządzania wewnętrznego instytucje powinny rozważyć rolę ryzyk ESG jako potencjalnego czynnika oddziałującego na wszystkie tradycyjne kategorie ryzyka finansowego, w tym ryzyko kredytowe, rynkowe, operacyjne (m.in. ryzyko powództwa sądowego), ryzyko utraty reputacji, ryzyko płynności, ryzyko modelu biznesowego i ryzyko koncentracji.
44. Instytucje powinny włączyć ryzyka ESG do swoich zwyczajowych systemów i procesów zarządzania ryzykiem oraz zapewnić spójność ze swoimi ogólnymi strategiami biznesowymi i strategiami w zakresie ryzyka, w tym planami zgodnie z art. 76 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE, jak dokładniej określono w sekcji 6. Instytucje powinny zapewnić w pełni zintegrowane podejście, w obrębie którego ryzyka ESG zostały odpowiednio ujęte i uwzględnione jako część strategii, polityk i limitów zarządzania ryzykiem. W przypadku gdy instytucje posiadają szczegółowe rozwiązania w zakresie ryzyk ESG, powinny dopilnować, aby znalazło to odzwierciedlenie w ich zwyczajowych ramach zarządzania ryzykiem i zostało do nich włączone.
45. Instytucje powinny opracować rzetelne i spójne podejście do zarządzania ryzykami ESG i ich ograniczania w perspektywie krótko- i średnioterminowej oraz w perspektywie długoterminowej wynoszącej co najmniej 10 lat, z uwzględnieniem zasad określonych w pkt 19.
46. Instytucje powinny określić, która kombinacja narzędzi zarządzania ryzykiem i ograniczania ryzyka najlepiej się do tego przyczyni, biorąc pod uwagę szereg narzędzi, w tym następujące:
 - a) kontakty z kontrahentami służące lepszemu zrozumieniu profilu ryzyka kontrahenta oraz zapewnieniu spójności z apetytem instytucji na ryzyko i celami strategicznymi, w szczególności poprzez:
 - i. określenie zakresu kontrahentów, z którymi należy współpracować, biorąc pod uwagę wyniki oceny istotności i procesu pomiaru ryzyka;

- ii. nawiązanie dialogu z tymi kontrahentami w celu dokonania przeglądu ich odporności na ryzyka ESG, z uwzględnieniem przepisów sektorowych mających wpływ na tych kontrahentów oraz wszelkich opracowanych przez nich planów przejścia;
 - iii. w stosownych przypadkach i w miarę możliwości udzielanie klientom odpowiednich informacji i porad na temat oceny lub ograniczania ryzyk ESG, na które są narażeni; oraz
 - iv. uwzględnianie szeregu działań z myślą o konkretnych kontrahentach, takich jak dostosowanie do oferty produktowej, porozumienie w sprawie planu i działań naprawczych mających na celu wsparcie starań na rzecz przejścia oraz zwiększenie odporności kontrahenta lub – w ostateczności – zaprzestanie z nim relacji, gdy jej kontynuowanie uznaje się za niezgodne z planowaniem i apetytem instytucji na ryzyko;
- b) dostosowanie warunków finansowych (także np. uzgodnionych w umowie zabezpieczeń i środków naprawczych), warunków (np. okresu zapadalności) lub cen na podstawie kryteriów związanych z ryzykami ESG oraz strategii instytucji w zakresie ryzyka, a także wewnętrznej polityki kapitałowej;
 - c) uwzględnianie ryzyk ESG przy opracowywaniu polityk sektorowych oraz przy ustalaniu globalnych, regionalnych i sektorowych limitów ryzyka, limitów ekspozycji i strategii zmniejszania zadłużenia;
 - d) dywersyfikacja portfeli kredytowych i inwestycyjnych na podstawie kryteriów związanych z ryzykami ESG, np. pod względem sektorów gospodarki lub obszarów geograficznych;
 - e) inne narzędzia zarządzania ryzykiem uznane za odpowiednie zgodnie z apetytem instytucji na ryzyko, takie jak możliwa realokacja finansowania między sektorami i w obrębie sektorów na ekspozycje bardziej odporne na ryzyka ESG.

5.2 Strategie i modele biznesowe

47. Instytucje powinny uwzględniać ryzyka ESG przy opracowywaniu i wdrażaniu ogólnych strategii biznesowych i strategii w zakresie ryzyka, które powinny obejmować co najmniej:

- a) zrozumienie i ocenę otoczenia biznesowego, w którym prowadzą działalność, oraz sposobu, w jaki instytucje są narażone na zmiany strukturalne w gospodarce, systemie finansowym i otoczeniu konkurencyjnym w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej w wyniku czynników ESG;
- b) zrozumienie i ocenę, w jaki sposób ryzyka ESG, w szczególności czynniki ryzyka środowiskowego, w tym ryzyko przejścia i ryzyko fizyczne, mogą mieć niekorzystny

wpływ na rentowność modelu biznesowego instytucji i zrównoważony charakter ich strategii biznesowej, w tym rentowność i źródła przychodów, w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej;

- c) rozważenie, w jaki sposób ryzyka ESG, w szczególności czynniki ryzyka środowiskowego, w tym ryzyko przejścia i ryzyko fizyczne, mogą wpłynąć na zdolność instytucji do osiągnięcia celów strategicznych i pozostania w granicach jej apetytu na ryzyko;
- d) formułowanie, wdrażanie i monitorowanie planów i wartości docelowych opisanych w sekcji 6.

48. Do celów pkt 47 oraz z myślą o wystarczająco przemyślanych strategiach instytucje powinny uwzględnić wnioski uzyskane w wyniku łączenia perspektywicznych metod oceny ryzyka, w tym:

- a) metody dostosowania portfela, jak opisano w sekcji 4.2;
- b) analizy scenariuszy ryzyka środowiskowego, z uwzględnieniem (potencjalnego) otoczenia biznesowego, w którym instytucje mogą prowadzić działalność w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, w tym horyzont czasowy wynoszący co najmniej 10 lat;
- c) testy warunków skrajnych, klimatycznych lub środowiskowych, przeprowadzone przez instytucję.

49. Instytucje powinny mieć wszechstronną wiedzę na temat swojego modelu biznesowego, celów strategicznych i strategii w zakresie ryzyka z perspektywy ryzyk ESG i zapewnić, aby ich ład korporacyjny, proces planowania przejścia i ramy zarządzania ryzykiem, w tym apetyt na ryzyko, były odpowiednie do ich wdrożenia.

5.3 Apetyt na ryzyko

50. Instytucje powinny zapewnić, aby w ramach ich apetytu na ryzyko jasno zdefiniowano i uwzględniono reagowanie na ryzyka ESG, które znajdują się w ich wykazie ryzyka po przeprowadzeniu oceny istotności. Apetyt na ryzyko powinien obejmować określenie poziomu i rodzajów ryzyk ESG, które instytucje są skłonne przyjąć w swoim portfelu, m. in. w odniesieniu do celów koncentracji i dywersyfikacji portfela. Uwzględnienie ryzyk ESG w apetycie na ryzyko powinno być spójne ze strategicznymi celami i zobowiązaniami instytucji oraz z planami i wartościami docelowymi określonymi w sekcji 6.

51. Apetyt na ryzyko należy wdrażać przy wsparciu kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) powiązanych z ESG, w tym np. potencjalnych limitów, progów lub wyłączeń. W celu określenia istotnych i adekwatnych KRI instytucje powinny wziąć pod uwagę wyniki swojej oceny istotności oraz specyfikę swojego modelu biznesowego, z uwzględnieniem odpowiednich linii

biznesowych, działalności, produktów i ekspozycji wobec sektorów gospodarki i obszarów geograficznych, w tym jurysdykcji i bardziej szczegółowo rozumianych obszarów geograficznych. Przy określaniu, które wybrane KRI należy wykorzystać w ramach apetytu na ryzyko, instytucje powinny wziąć pod uwagę mierniki wymienione w sekcji 5.7.

52. Instytucje powinny zapewnić, aby wszystkie odpowiednie podmioty grupy oraz linie biznesowe i jednostki ponoszące ryzyko właściwie rozumiały i wdrażały apetyt instytucji na ryzyko w zakresie ryzyk ESG. W szczególności w dużych instytucjach limity ryzyka powinny być ustalane na różnych poziomach w obrębie instytucji, co zapewni spójność z ogólnym apetytem na ryzyko, oraz powinny uwzględniać kwestie związane z ryzykami ESG w odniesieniu do produktów lub instrumentów finansowych wyemitowanych lub zainicjowanych przez instytucję bądź znajdujących się w jej posiadaniu, w odniesieniu do segmentów klientów, rodzaju zabezpieczenia i instrumentów ograniczających ryzyko.
53. Apetyt instytucji na ryzyko i związane z nim KRI powinny podlegać procedurom monitorowania i eskalacji, jak określono w pkt 80.

5.4 Kultura wewnętrzna, zdolności i kontrole

54. Instytucje powinny w stosownych przypadkach rozwijać na bieżąco swoje zdolności w zakresie identyfikowania, oceny, monitorowania i ograniczania ryzyk ESG oraz zarządzania nimi. W ramach polityki szkoleniowej instytucje powinny zapewnić odpowiednie przeszkolenie organu zarządzającego i personelu w zakresie zrozumienia oddziaływania czynników i ryzyk ESG w celu skutecznego wypełniania obowiązków. Polityki i procedury dotyczące działań szkoleniowych powinny być aktualizowane oraz uwzględniać postęp naukowy i zmiany regulacyjne; procedura dla osób pełniących funkcje kierownicze powinna uwzględniać fakt, że znajomość czynników i ryzyk ESG jest istotna dla oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje zgodnie ze wspólnymi wytycznymi EUNB i ESMA w sprawie oceny odpowiedniości¹².
55. Prawidłowa i spójna kultura ryzyka, która uwzględnia ryzyka ESG, wdrażana w instytucji zgodnie z tytułem IV wytycznych EUNB w sprawie zarządzania wewnętrznego¹³, powinna obejmować jasną komunikację ze strony organu zarządzającego („przykład z góry”) oraz odpowiednie środki służące propagowaniu wiedzy na temat czynników i ryzyk ESG w całej instytucji, a także świadomość strategicznych celów i zobowiązań instytucji w zakresie ryzyk ESG.
56. Na potrzeby tytułu V wytycznych EUNB w sprawie zarządzania wewnętrznego¹⁴ instytucje powinny włączyć ryzyka ESG do swoich ram kontroli wewnętrznej w trzech liniach obrony.

¹² Wspólne wytyczne ESMA i EUNB w sprawie oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje zgodnie z dyrektywą 2013/36/UE i dyrektywą 2014/65/UE (EBA/GL/2021/06).

¹³ Tytuł IV – Kultura ryzyka i prowadzenie działalności.

¹⁴ Tytuł V – Ramy i mechanizmy kontroli wewnętrznej.

Ramy kontroli wewnętrznej powinny zawierać jasną definicję i przypisanie obowiązków w obszarach ryzyk ESG oraz hierarchii służbowej.

57. Pierwsza linia obrony powinna być odpowiedzialna za przeprowadzanie ocen ryzyk ESG, z uwzględnieniem kwestii istotności i proporcjonalności, w odniesieniu do nawiązywania relacji z nowymi klientami, wniosku kredytowego, kontroli kredytowej oraz, w stosownych przypadkach, procesów inwestycyjnych, a także w ramach bieżącego monitorowania i współpracy z dotychczasowymi klientami. Pracownicy pierwszej linii obrony powinni w odpowiednim stopniu rozumieć tę kwestię i posiadać stosowną wiedzę, aby móc identyfikować potencjalne ryzyka ESG.

58. W ramach działań drugiej linii obrony:

- a) komórka ds. zarządzania ryzykiem powinna odpowiadać za przeprowadzanie oceny i monitorowania ryzyk ESG niezależnie od pierwszej linii obrony, w tym poprzez zapewnienie przestrzegania limitów ryzyka, podawanie w wątpliwość oraz, w razie potrzeby, kwestionowanie wstępnej oceny przeprowadzonej przez pracowników ds. relacji biznesowych;
- b) komórka ds. zgodności z przepisami powinna nadzorować, w jaki sposób pierwsza linia obrony zapewnia zgodność z obowiązującymi wymogami prawnymi i polityką wewnętrzną w zakresie ryzyk ESG, oraz powinna doradzać organowi zarządzającemu i innym odpowiednim pracownikom w sprawie środków, które należy podjąć z myślą o zapewnieniu takiej zgodności. Ponadto w odniesieniu do oświadczeń lub zobowiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju złożonych lub podjętych przez instytucję komórka ta powinna udzielać porad na temat ryzyka utraty reputacji i ryzyka prowadzenia działalności związanych z realizacją lub niewykonaniem takich oświadczeń lub zobowiązań;
- c) należy konsultować się z komórką ds. zgodności z przepisami i komórką ds. zarządzania ryzykiem w celu zatwierdzenia nowych produktów z elementami ESG lub istotnych zmian w istniejących produktach, polegających na wprowadzeniu aspektów ESG.

59. Jako trzecia linia obrony komórka audytu wewnętrznego (ang. *internal audit function*, IAF) powinna zapewniać niezależny przegląd oraz obiektywne zapewnienie jakości i skuteczności ogólnych ram i systemów kontroli wewnętrznej w odniesieniu do ryzyk ESG, w tym pierwszej i drugiej linii obrony oraz ram zarządzania ryzykami ESG.

5.5 Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP) i proces oceny adekwatności płynności wewnętrznej (ILAAP)

60. Instytucje powinny włączyć istotne rodzaje ryzyk ESG oraz ich wpływ na kategorie ryzyka finansowego do swojego ICAAP, aby ocenić i na bieżąco utrzymywać kwoty, rodzaje

i strukturę kapitału wewnętrznego, które uznają za odpowiednie do pokrycia rodzaju i skali ryzyk ESG, z uwzględnieniem perspektywy krótko-, średnio- i długoterminowej.

61. Jeżeli instytucje biorą pod uwagę dłuższe horyzonty czasowe dla pokrycia ryzyk ESG, te horyzonty czasowe należy wykorzystać jako źródło informacji, aby w wystarczającym stopniu zrozumieć potencjalne następstwa ryzyk ESG dla planowania kapitałowego w regularnych horyzontach czasowych ICAAP. Horyzonty czasowe uwzględniane w celu określenia odpowiedniego kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyk ESG powinny być spójne z horyzontami czasowymi stosowanymi w ramach ogólnego procesu ICAAP instytucji. ICAAP powinien być wystarczająco perspektywiczny, a w przypadku gdy instytucja oceni, że ryzyka nie powinny być pokryte kapitałem, lecz ograniczane za pomocą innych narzędzi lub działań, należy to wyjaśnić.
62. Instytucje powinny wykorzystywać spostrzeżenia uzyskane za pomocą swoich metod oceny ryzyka, w tym tych, o których mowa w sekcji 4.2, do identyfikacji i pomiaru wewnętrznego zapotrzebowania na kapitał dla ekspozycji lub portfeli ocenianych jako bardziej podatne na ryzyka ESG, uwzględniając przy tym różne poziomy dostępności i tzw. dojrzałości metod kwantyfikacji ryzyk środowiskowych w porównaniu z ryzykami społecznym i z zakresu ładu korporacyjnego.
63. W odniesieniu do ryzyk środowiskowych instytucje powinny uwzględnić w swoich ICAAP perspektywiczny obraz adekwatności kapitałowej w ramach scenariusza niekorzystnego, który obejmuje określone elementy ryzyk środowiskowych. Ponadto instytucje powinny określić wszelkie zmiany w biznesplanie instytucji lub inne środki wynikające z testów warunków skrajnych ryzyk klimatycznych lub środowiskowych lub odwróconych testów warunków skrajnych, zgodnie z pkt 90 wytycznych EUNB dotyczących testów warunków skrajnych¹⁵.
64. Instytucje powinny włączyć istotne ryzyka środowiskowe i ich wpływ na płynność do swojego procesu ILAAP w odpowiednich horyzontach czasowych w zakresie objętym ILAAP.
65. Instytucje powinny włączyć do swoich ram ICAAP i ILAAP opis apetytu na ryzyko, progów i limitów ustalonych odpowiednio dla istotnych ryzyk ESG i istotnych ryzyk środowiskowych oraz ich wpływu na wypłacalność lub płynność instytucji, a także powinny uwzględnić proces stosowany do aktualizacji tych progów i limitów. Instytucje powinny przedstawić informacje kontekstowe wystarczające, aby zrozumieć ich analizę wpływu, odpowiednio, ryzyk ESG i ryzyk środowiskowych na kapitał i płynność, w tym poprzez zapewnienie jasności co do stosowanych metod i podstawowych założeń.
66. Przy włączaniu ryzyk ESG do ICAAP i ryzyk środowiskowych do ILAAP złożoność procesów i stopień zaawansowania metod stosowanych przez instytucje powinny uwzględniać ich wielkość i złożoność oraz wyniki oceny istotności.

¹⁵ Wytyczne EUNB dotyczące testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez instytucje (EBA/GL/2018/04).

5.6 Polityki i procedury dotyczące kategorii ryzyka finansowego

67. Instytucje powinny rozumieć bieżący i potencjalny przyszły wpływ ryzyk ESG na ich ekspozycje na ryzyko kredytowe, na wycenę ich pozycji podlegających ryzyku rynkowemu, w szczególności do celów ostrożnej wyceny, na ich profil ryzyka płynności i bufory płynnościowe, na ich ryzyko operacyjne (w tym ryzyko powództwa sądowego) oraz na ryzyko utraty reputacji, w tym poprzez wykorzystanie analiz perspektywicznych, i powinny zarządzać tym wpływem.

5.6.1. Ryzyko kredytowe

68. Do celów włączenia ryzyk ESG do polityk i procedur dotyczących ryzyka kredytowego, o których mowa w pkt 56 wytycznych EUNB dotyczących udzielania i monitorowania kredytów, instytucje powinny zapewnić, aby ich sektorowa polityka kredytowa, odzwierciedlająca ryzyka ESG, była kaskadowa i przekładała się na jasne kryteria udzielania kredytów dostępne dla pracowników linii biznesowych i osób podejmujących decyzje kredytowe, oraz powinny zapewnić włączenie ryzyk ESG do ram monitorowania ryzyka kredytowego.

69. W odniesieniu do ryzyk środowiskowych instytucje powinny uwzględnić w swoich politykach i procedurach połączenie aspektów jakościowych i ilościowych. Na podstawie swojej oceny istotności i apetytu na ryzyko instytucje powinny określić ilościowe mierniki ryzyka kredytowego obejmujące najistotniejsze segmenty klientów, rodzaje zabezpieczeń i instrumenty ograniczania ryzyka.

5.6.2. Ryzyko rynkowe

70. W odniesieniu do ryzyka rynkowego instytucje powinny rozważyć, w jaki sposób ryzyka ESG mogą wpłynąć na wartość instrumentów finansowych w ich portfelu, powinny ocenić potencjalne ryzyko strat w ich portfelu i zwiększonej zmienności wartości ich portfela oraz ustanowić skuteczne procesy kontroli lub łagodzenia powiązanych skutków w swoich ramach zarządzania ryzykiem rynkowym, w tym w razie potrzeby dokonać przeglądu apetytu na ryzyko portfela handlowego i ustalić wewnętrzne limity dla pozycji lub ekspozycji klientów.

5.6.3. Ryzyko płynności i ryzyko finansowania

71. W odniesieniu do ryzyka płynności i ryzyka finansowania instytucje powinny przynajmniej rozważyć, w jaki sposób ryzyka ESG mogą wpłynąć na wypływy środków pieniężnych netto (np. zwiększone wykorzystanie linii kredytowych) lub wartość aktywów stanowiących ich bufory płynnościowe, oraz, w stosownych przypadkach, włączyć te skutki do kalibracji swoich buforów płynnościowych lub ram zarządzania ryzykiem płynności.

72. Ponadto w odniesieniu do ryzyk środowiskowych instytucje powinny rozważyć, w jaki sposób ryzyka te mogłyby wpłynąć na dostępność lub stabilność ich źródeł finansowania, i uwzględnić je w zarządzaniu ryzykiem finansowania. W tym celu instytucje powinny rozważyć różne horyzonty czasowe oraz zarówno zwykłe, jak i niekorzystne warunki, które powinny

odzwierciedlać między innymi potencjalny wpływ ryzyk środowiskowych na ryzyko utraty reputacji, sytuację utrudnionego lub droższego dostępu do finansowania rynkowego lub przyspieszone wycofywanie depozytów.

5.6.4. Ryzyko operacyjne i ryzyko utraty reputacji

73. W odniesieniu do ryzyka operacyjnego instytucje powinny rozważyć, w jaki sposób ryzyka ESG mogą wpływać na poszczególne rodzaje zdarzeń regulacyjnego ryzyka operacyjnego, o których mowa w art. 324 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, oraz wpływać na zdolność instytucji do dalszego prowadzenia krytycznych operacji, a także powinny włączyć istotne ryzyka ESG do swoich ram zarządzania ryzykiem operacyjnym.
74. W odniesieniu do ryzyk środowiskowych instytucje powinny:
- a) identyfikować i oznaczać straty związane z ryzykami środowiskowymi w swoich rejestrach strat operacyjnych, zgodnie z taksonomią ryzyka i metodą klasyfikacji zdarzeń powodujących stratę określonych w regulacyjnych standardach technicznych przyjętych przez Komisję na podstawie art. 317 ust. 9 rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
 - b) opracowywać procesy oceny prawdopodobieństwa wystąpienia i wpływu ryzyka powództwa sądowego związanego ze środowiskiem oraz zarządzania tym ryzykiem;
 - c) wykorzystywać analizy scenariuszy w celu określenia, w jaki sposób czynniki ryzyka fizycznego mogą wpłynąć na ciągłość ich działania; oraz
 - d) uwzględniać istotne ryzyka środowiskowe przy opracowywaniu planów ciągłości działania.
75. W odniesieniu do ryzyka utraty reputacji instytucje powinny uwzględniać wpływ ryzyk ESG na swoją reputację i zarządzać nim, m. in. biorąc pod uwagę potencjalne ryzyka związane z udzielaniem kredytów przedsiębiorstwom, które mogą być podatne na kontrowersje związane z ESG, takie jak naruszenia praw socjalnych lub praw człowieka, oraz związane z inwestowaniem w takie przedsiębiorstwa. Instytucje powinny również uwzględnić, w stosownych przypadkach, ryzyko utraty reputacji związane z niewywiązaniem się ze zobowiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju, planów przejścia lub z brakiem (lub wrażeniem braku) wiarygodności takich zobowiązań i planów.
76. W ramach zarządzania ryzykiem prowadzenia działalności, ryzykiem powództwa sądowego i ryzykiem utraty reputacji instytucje powinny wdrożyć rzetelne procesy na potrzeby identyfikacji ryzyka wynikającego z pseudoekologicznego marketingu (ang. *greenwashing*) lub praktyk postrzeganych jako pseudoekologiczny marketing oraz zarządzania takim ryzykiem i zapobiegania takiemu ryzyku, z uwzględnieniem ogólnych zasad EUN określonych w sekcji 2.1 sprawozdania końcowego EUNB w sprawie monitorowania pseudoekologicznego marketingu

i nadzoru nad nim¹⁶. W tym celu instytucje powinny podjąć wszelkie niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby komunikacja związana ze zrównoważonym rozwojem była uczciwa oraz jasna i nie wprowadzała w błąd, a oświadczenia dotyczące zrównoważonego rozwoju były dokładne, uzasadnione, aktualne, zapewniały uczciwe przedstawienie ogólnego profilu instytucji lub profilu produktu i były podane w zrozumiały sposób. Powinno się to odbywać zarówno na poziomie instytucji (np. w odniesieniu do zobowiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju, m. in. perspektywicznych wartości docelowych), jak i na poziomie produktu lub działalności (np. w odniesieniu do produktów i działań sprzedawanych jako zrównoważone), w tym poprzez monitorowanie zmian prawnych, praktyk rynkowych i kontrowersji wokół zarzucanych praktyk pseudoekologicznego marketingu.

5.6.5. Ryzyko koncentracji

77. W odniesieniu do ryzyka koncentracji instytucje powinny brać pod uwagę ryzyka wynikające z koncentracji ekspozycji lub zabezpieczenia u pojedynczych kontrahentów, kontrahentów współzależnych lub w niektórych gałęziach przemysłu, sektorach gospodarki lub regionach geograficznych, które mogą wykazywać wyższy stopień podatności na ryzyka ESG, oraz powinny zarządzać tymi ryzykami. Aby określić ryzyka koncentracji związane z ESG, instytucje powinny wziąć pod uwagę wielkość lub udziały swoich ekspozycji, na które mogą mieć wpływ ryzyka ESG, w stosunku do ekspozycji całkowitych i jako odsetek kapitału Tier I. Instytucje powinny wziąć pod uwagę szereg czynników ESG, m. in. emisje gazów cieplarnianych, cechy sektorowe, podatność obszarów geograficznych na ryzyka fizyczne oraz niedociągnięcia w zakresie polityki społecznej lub ładu korporacyjnego bądź kontrowersje zidentyfikowane w jurysdykcjach, w których zlokalizowane są ekspozycje lub zabezpieczenia, a także powinny uwzględnić dostępność czynników ograniczających ryzyko. Instytucje powinny ocenić, czy i w jaki sposób ryzyko koncentracji związane z czynnikami ESG nasila wcześniejszą podatność finansową ekspozycji.

5.7 Monitorowanie

78. Instytucje powinny monitorować ryzyka ESG za pomocą skutecznych ram sprawozdawczości wewnętrznej, które umożliwiają przekazywanie odpowiednich informacji i zagregowanych danych kadrze kierowniczej wyższego szczebla i organowi zarządzającemu, na przykład poprzez uwzględnianie ryzyk ESG w regularnych sprawozdaniach na temat ryzyka lub w formie tablic mierników wspierających skuteczny nadzór.
79. Instytucje powinny stale monitorować ryzyka ESG i zapewniać stały ogłód całej instytucji, odpowiednio obejmujący charakter, wielkość i złożoność działalności, jak również – w odniesieniu do najbardziej istotnych portfeli określonych na podstawie oceny istotności – obraz portfela ryzyka pod względem podatności na ryzyka ESG. Ponadto instytucje powinny wdrożyć szczegółowe i częste monitorowanie kontrahentów, ekspozycji i portfeli ocenionych jako istotnie narażone na ryzyka ESG, w tym poprzez uwzględnienie ryzyk ESG w procesie

¹⁶ Sprawozdanie końcowe EUNB w sprawie monitorowania pseudoekologicznego marketingu i nadzoru nad nim (EBA/REP/2024/09).

monitorowania ryzyka kredytowego kontrahentów detalicznych oraz w regularnej kontroli kredytowej dla średnich i dużych kontrahentów lub poprzez zwiększenie częstotliwości i szczegółowości tych kontroli ze względu na ryzyka ESG.

80. Instytucje powinny ustanowić wskaźniki i progi wczesnego ostrzegania oraz wdrożyć procedury eskalacji ostrzeżeń, odchyień i naruszeń oraz podejmować działania naprawcze lub łagodzące w przypadku przekroczenia limitów, w tym poprzez dostosowanie strategii biznesowej i narzędzi zarządzania ryzykiem.
81. Instytucje powinny monitorować szereg retrospektywnych i perspektywicznych wskaźników i mierników ryzyk ESG. Duże instytucje powinny monitorować co najmniej następujące wskaźniki:

- a) Kwota i udział ekspozycji oraz dochodów (odsetek, opłat i prowizji) wynikających z relacji biznesowych z kontrahentami działającymi w sektorach w dużym stopniu przyczyniających się do zmiany klimatu zgodnie z motywem 6 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1818, tj. w sektorach wymienionych w sekcjach A–H oraz L załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 1893/2006.

Instytucje powinny stosować możliwie jak najbardziej szczegółowe rozróżnienie sektorowe. Stopień szczegółowości powinien przede wszystkim umożliwiać instytucjom monitorowanie kwoty i udziału ekspozycji oraz dochodów wynikających z relacji z określonymi kontrahentami, takimi jak podmioty z sektora paliw kopalnych lub spółki wykluczone z unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego¹⁷.

- b) Mierniki dostosowania portfela pokazujące na poziomie sektorowym stopień, w jakim ekspozycje i zdolności produkcyjne obsługiwane przez klientów są lub mają być (nie)dostosowane do ścieżki zgodnej z mającym zastosowanie celem prawnym i regulacyjnym w zakresie klimatu, takim jak osiągnięcie zerowych emisji netto gazów cieplarnianych do 2050 r., na podstawie mierników dostosowania istotnych dla wybranych sektorów i z wykorzystaniem metod opisanych w sekcji 4.2.3 lit. b).

Instytucje powinny uzupełnić te wskaźniki o informacje związane z oceną potencjalnych skutków ryzyka finansowego wynikającego z niedostosowania.

- c) Finansowane emisje gazów cieplarnianych z podziałem na emisje zakresu 1, 2 i 3 według wartości bezwzględnej oraz, w stosownych przypadkach, intensywności w odniesieniu do jednostek produkcji lub przychodów, w podziale na sektory, z zastosowaniem jak najbardziej szczegółowego zróżnicowania sektorowego, a co najmniej w odniesieniu do wybranych sektorów określonych na podstawie oceny istotności.

¹⁷ Zgodnie z art. 12 ust. 1 lit. d)–g) oraz art. 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie norm dotyczących klimatycznych wskaźników referencyjnych.

Instytucje powinny uzupełnić te mierniki o informacje jakościowe lub ilościowe oraz kryteria ułatwiające interpretację ich ewolucji w czasie, w tym np. tymczasowy wzrost wynikający z zapewnienia finansowania transformacji kontrahentom o wysokiej emisji gazów cieplarnianych, a także identyfikujące podstawowe czynniki napędzające zmiany emisji.

Przykłady metod lub baz danych, które mogą być wsparciem dla instytucji przy obliczaniu tych mierników, obejmują globalny standard rachunkowości i sprawozdawczości w zakresie gazów cieplarnianych dla branży finansowej (ang. *Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry*), opracowany przez Partnership for Carbon Accounting Financials, oraz Carbon Disclosure Project.

- d) Poziom postępów poczynionych we wdrażaniu kluczowych strategii finansowania określonych przez instytucję w celu zapewnienia odporności na ryzyka ESG oraz poziom gotowości do przejścia ku bardziej zrównoważonej gospodarce, np. poprzez monitorowanie przepływów finansowych w kierunku aktywów finansowych lub kontrahentów, którzy mają wspólny zestaw cech istotnych z punktu widzenia wartości docelowych instytucji lub jej apetytu na ryzyko w związku z ryzykami ESG.
- e) Mierniki zaangażowania klientów dostarczające informacji na temat:
 - i. odsetka kontrahentów, dla których przeprowadzono ocenę ryzyk ESG, również w odniesieniu do ich strategii przejścia oraz, jeśli są dostępne, planów przejścia i ich spójności z celami instytucji, z określeniem zakresu wybranych sektorów, produktów i linii biznesowych objętych tymi ocenami;
 - ii. rezultatów i wyników takiego zaangażowania, na przykład pozytywnej (lub jakiegokolwiek podklasyfikacji w ramach tej kategorii) lub negatywnej (lub jakiegokolwiek podklasyfikacji w ramach tej kategorii) oceny zdolności adaptacyjnych i odporności tych kontrahentów w odniesieniu do przejścia na zrównoważoną gospodarkę, postępów w dostosowywaniu do wartości docelowych i celów instytucji oraz działań następczych podejmowanych przez instytucję.
- f) Podział portfeli zabezpieczonych nieruchomościami według poziomu efektywności energetycznej zabezpieczenia.
- g) Stosunek finansowania niskoemisyjnych technologii zaopatrzenia w energię w stosunku do finansowania technologii zaopatrzenia w energię z paliw kopalnych.
- h) Stosunek działalności finansowania ekspozycji zrównoważonych pod względem środowiskowym, która przyczynia się do osiągnięcia celu środowiskowego polegającego na łagodzeniu skutków zmiany klimatu lub umożliwia osiągnięcie tego

celu, o którym mowa w art. 9 lit. a) rozporządzenia (UE) 2020/852¹⁸, w stosunku do ekspozycji wiążących się z wysokimi emisjami gazów cieplarnianych.

- i) Poziomy ryzyka fizycznego, na które narażona jest instytucja, oraz ich wpływ na ryzyka finansowe poprzez uwzględnienie kilku scenariuszy i wszystkich zagrożeń istotnych dla działalności instytucji, uzupełnione o informacje na temat postępów osiągniętych we wdrażaniu środków ograniczających ryzyko.
- j) Pomiary ryzyka koncentracji związanego z czynnikami ryzyka fizycznego (np. pomiar ekspozycji lub zabezpieczeń na obszarach wysokiego ryzyka wystąpienia powodzi, deficytu wody lub pożarów środowiskowych) oraz czynnikami ryzyka przejścia (np. ekspozycje na sektory o podwyższonym ryzyku przejścia), przy użyciu wystarczająco szczegółowego podziału geograficznego ekspozycji.
- k) Kwota strat historycznych związanych z ryzykami ESG oraz, na podstawie metod opartych na rodzajach scenariuszy, perspektywiczne oszacowanie (oszacowania) ekspozycji narażonych na ryzyko i potencjalne przyszłe straty finansowe związane z ryzykami ESG.
- l) Pomiar ryzyka utraty reputacji związanego z ESG śledzący, w jaki sposób regulacje, komunikacja, zobowiązania lub kontrowersje w opinii publicznej dotyczące obecnych i przyszłych działań związanych z działalnością wpływają bezpośrednio lub pośrednio na instytucję, biorąc pod uwagę interakcje z ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem strategicznym i ryzykiem modelu biznesowego, takim jak utrata możliwości biznesowych lub partnerstw strategicznych.
- m) Wszelkie roszczenia sporne z zakresu ESG, które były, są lub mogą być kierowane przeciwko instytucji, na podstawie dostępnych informacji.
- n) Status budowania zdolności związanych z ryzykami ESG, np. odsetek pracowników, którzy odbyli specjalne szkolenie.
- o) Mierniki dotyczące czynników niezwiązanych z klimatem, np. zależności na poziomie portfela i wpływ na usługi ekosystemowe, lub ekspozycje wobec kontrahentów o istotnych zależnościach lub negatywnym wpływie na różnorodność biologiczną, z uwzględnieniem zarówno informacji dotyczących lokalizacji sektorowej, jak i geograficznej.
- p) Postępy w osiąganiu wszystkich wartości docelowych określonych przez instytucję w odniesieniu do ryzyk ESG i celów ESG, w tym w ramach planu instytucji, o którym

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

mowa w sekcji 6, lub w ramach innych zobowiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju podjętych przez instytucję.

82. Małe i niezłożone instytucje oraz pozostałe instytucje inne niż duże powinny monitorować szereg wskaźników zawartych w pkt 81, wybranych na podstawie wyników oceny istotności, oraz podjąć działania , aby z czasem rozszerzyć wykaz monitorowanych wskaźników.
83. Instytucje powinny mieć jasne i dobrze udokumentowane metody odnoszące się do ich mierników i wskaźników monitorowania. W przypadku gdy początkowo brakuje danych niezbędnych do obliczenia mierników, instytucje powinny postępować zgodnie z krokami określonymi w pkt 26, 27 i 29.

6. Plany zgodne z art. 76 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE

6.1 Nadrzędne zasady

84. Plany opracowane zgodnie z art. 76 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE są wynikiem procesu planowania przejścia opisanego w sekcji 6.3 i powinny opierać się na perspektywicznej analizie otoczenia biznesowego i kompleksowym procesie planowania strategicznego w instytucjach. Powinny one przedstawić omówienie działań strategicznych i narzędzi zarządzania ryzykiem stosowanych przez instytucje w celu wykazania, w jaki sposób zapewniają one stabilność względem ryzyk ESG oraz gotowość do przejścia ku odpornej na zmiany klimatu i środowiska oraz bardziej zrównoważonej gospodarce.
85. Instytucje powinny zapewnić, aby ich plany uwzględniały reagowanie na perspektywiczne aspekty zarządzania ryzykami ESG, a jednocześnie są zgodne z innymi obowiązującymi wymogami, w tym dotyczącymi należytej staranności, sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju i działań strategicznych, z myślą o zapewnieniu zgodności modeli biznesowych z przejściem na zrównoważoną gospodarkę. Plany powinny w szczególności obejmować cele, działania i wartości docelowe w odniesieniu do modelu biznesowego i strategii biznesowej instytucji, które są spójne z planami ujawnionymi zgodnie z art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, w stosownych przypadkach, oraz z celami lub zobowiązaniami związanymi z ESG, które instytucje są zobowiązane spełnić na mocy przepisów ustawowych lub wykonawczych, a także z celami lub zobowiązaniami, które instytucje dobrowolnie określiły. Jeżeli instytucje ujawniają plany zgodnie z art. 19a ust. 2 lit. a) pkt (iii) lub art. 29a ust. 2 lit. a) pkt (iii) dyrektywy 2013/34/UE, jako pierwszy krok powinny rozważyć ponowne wykorzystanie już dostępnych odpowiednich informacji.
86. Instytucje powinny zapewnić, by ich plany i wartości docelowe były dobrze zintegrowane z ich strategiami biznesowymi oraz były dostosowane do strategii ryzyka i finansowania, apetytem na ryzyko, ICAAP i ram zarządzania ryzykiem, jak określono w sekcji 5, a także spójne z wymienionymi elementami. Zakres ustaleń dotyczących zarządzania, proces planowania przejścia oraz stopień zaawansowania celów, wartości docelowych oraz mierników planów powinny odzwierciedlać charakter, wielkość i złożoność działalności instytucji oraz ich ocenę istotności ryzyk ESG.
87. Mając na uwadze spoczywający na instytucjach obowiązek zapewnienia, aby ustalenia, procesy i mechanizmy związane z ich planami były spójne i dobrze zintegrowane, również w ich jednostkach zależnych mających siedzibę poza Unią, oraz spoczywający na tych jednostkach zależnych obowiązek zdolności do przedstawiania danych i informacji istotnych

do celów nadzoru nad skonsolidowanymi planami zgodnie z art. 109 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE, instytucje dominujące – przy opracowywaniu i wdrażaniu skonsolidowanego planu – powinny uwzględniać ryzyka ESG, na które jednostki zależne mające siedzibę poza Unią są istotnie narażone, , uwzględniając mające zastosowanie przepisy lokalne i cele regulacyjne w zakresie ESG, oraz powinny być w stanie wykazać skonsolidowane podejście oparte na rzetelnych informacjach.

6.2 Zarządzanie

6.2.1. *Role i obowiązki*

88. Instytucje powinny jasno określić i przypisać obowiązki w zakresie opracowywania, zatwierdzania, wdrażania i monitorowania planów. Przy przydzielaniu ról i obowiązków według odpowiednich poziomów stażu pracy instytucje powinny brać pod uwagę wzajemne powiązania i wpływ, jaki proces planowania przejścia powinien mieć na inne procesy, takie jak szersza strategia biznesowa i apetyt na ryzyko.
89. Organ zarządzający powinien być odpowiedzialny za zatwierdzanie planów i nadzorować ich wdrażanie, w tym otrzymywać regularne informacje o istotnych zmianach i postępach w osiąganiu wartości docelowych instytucji oraz podejmować decyzje w sprawie działań naprawczych w przypadku znaczących odchyleń.
90. Do celów integracji ryzyk ESG we wszystkich trzech liniach obrony zgodnie z sekcją 5.4:
 - a) pierwsza linia obrony powinna odpowiadać za nawiązanie dialogu z kontrahentami na temat ich własnych strategii przejścia oraz za ocenę spójności z celami instytucji i jej apetytem na ryzyko, na podstawie jasnej polityki dotyczącej zaangażowania określonej w pkt 109 lit. e) ppkt (i). W tym celu instytucje powinny zapewnić, aby odpowiedni personel posiadał wystarczającą wiedzę fachową i umiejętności pozwalające ocenić, w jakim stopniu strategię przejścia kontrahentów, w tym ich plany przejścia, o ile są one dostępne, zwiększą ich odporność na ryzyka ESG i będą zgodne z wartościami docelowymi instytucji;
 - b) komórka ds. zarządzania ryzykiem powinna zapewnić, by limity ryzyka, określone w oświadczeniu o apetycie na ryzyko jako część ram zarządzania ryzykiem, były spójne ze wszystkimi aspektami planu instytucji, w tym z polityką sektorową;
 - c) komórka audytu wewnętrznego powinna dokonać kontroli planu instytucji jako części ram zarządzania ryzykiem i ocenić, czy jest on zgodny z wymogami prawnymi i regulacyjnymi oraz czy jest spójny ze strategią w zakresie ryzyka i apetytem instytucji na ryzyko w odniesieniu do ryzyk ESG. W tym celu komórka audytu wewnętrznego powinna rozważyć, czy plan pozwala instytucji na wykrycie zmian w jej profilu ryzyka oraz reagowanie na nie, w jaki sposób instytucja reaguje na odchylenia od przyjętych

wartości docelowych oraz czy podstawowe założenia, metody i kryteria wybrano i zastosowano w sposób rzetelny.

6.2.2. Wewnętrzne procesy i zdolności

91. Instytucje powinny zapewnić regularną i merytoryczną komunikację oraz wymianę informacji na wszystkich poziomach organizacji, tak aby uwzględniać spostrzeżenia i opinie wewnętrznych interesariuszy w procesie opracowywania, wdrażania i przeglądu planów. W tym celu instytucje powinny w proces opracowywania, wdrażania i przegląd planów angażować przynajmniej jednostki, działy i komórki odpowiedzialne za planowanie strategiczne, zarządzanie ryzykiem, ujawnienia dotyczące zrównoważonego rozwoju, usługi prawne i zgodność z przepisami oraz powinny ocenić, które dodatkowe jednostki, działy i komórki powinny zostać zaangażowane.
92. Zgodnie z sekcją 5.4 instytucje powinny zapewnić, że dysponują wystarczającymi zdolnościami, wiedzą fachową i zasobami do opracowania i wdrożenia procesu planowania przejścia, a także do regularnej oceny solidności swoich planów i monitorowania ich wdrażania. Instytucje powinny mapować istniejące luki w umiejętnościach i wiedzy fachowej oraz w razie potrzeby podejmować działania naprawcze.

6.2.3. Zarządzanie danymi

93. Instytucje powinny dysponować rzetelnymi procesami zarządzania, aby gromadzić, zatwierdzać i agregować dane potrzebne do wsparcia swoich działań w zakresie planowania przejścia i monitorowania ich realizacji, w tym poprzez wykorzystanie dostępnych informacji publicznych i planów przejścia kontrahentów, jak określono w sekcji 4.2.2.

6.3 Planowanie przejścia

6.3.1. Scenariusze i ścieżki

94. Instytucje powinny określać swoją podatność na ryzyka ESG, w szczególności na ryzyko transformacji ekologicznej i ryzyko fizyczne, w różnych scenariuszach, w tym zakładających wyższe poziomy ryzyka fizycznego lub niekontrolowaną transformację. Instytucje powinny określać, w jaki sposób różne scenariusze mogą wpłynąć na ich działania w zakresie planowania przejścia.
95. Na potrzeby monitorowania szczególnych ryzyk środowiskowych, które mogą wynikać z procesu dostosowania do celów regulacyjnych związanych z klimatem i ochroną środowiska w jurysdykcjach, w których instytucje prowadzą działalność, a także na potrzeby reagowania na te ryzyka, instytucje powinny starannie wybrać scenariusze, podejmując wszystkie następujące kroki:
 - a) ocenić potencjalny wpływ celów Unii Europejskiej, państw członkowskich oraz – stosownych przypadkach – celów państw trzecich na ścieżki przejścia, przynajmniej

w odniesieniu do wybranych sektorów określonych na podstawie oceny istotności. W tym procesie instytucje powinny wziąć pod uwagę prawdopodobne ścieżki wynikające z Europejskiego Zielonego Ładu, unijnego prawa o klimacie oraz najnowszych sprawozdań i środków określonych przez Europejski Naukowy Komitet Doradczy ds. Zmiany Klimatu;

- b) uwzględnić oparte na wiedzy naukowej i aktualne scenariusze opracowane przez krajowe, unijne lub międzynarodowe organizacje, o których mowa w pkt 38;
- c) wziąć pod uwagę dobrowolne lub nakazane przepisami cele lub zobowiązania instytucji w odniesieniu do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej.

96. Odniesienie geograficzne i stopień szczegółowości, np. w zakresie podziałów regionalnych, scenariuszy i ścieżek stosowanych przez instytucje, powinny być odpowiednie dla modelu biznesowego i ekspozycji instytucji.
97. Zakres i złożoność scenariuszy stosowanych przez instytucje powinny być proporcjonalne do ich wielkości i złożoności. Małe i niezłożone instytucje oraz pozostałe instytucje inne niż duże mogą opierać się na uproszczonym zestawie głównych parametrów i założeń, uwzględnionych ryzykach, odnośnych horyzontach czasowych i regionalnym podziale skutków. Duże instytucje powinny porównywać swoje plany (w tym końcowe i pośrednie wartości docelowe) ze scenariuszem obejmującym ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C zgodnie z porozumieniem paryskim oraz celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r., określonym w unijnym prawie o klimacie.
98. Instytucje powinny zapewnić, aby scenariusze i ścieżki wykorzystywane w ich planach były spójne w całej organizacji i uwzględniały horyzonty czasowe, jak przy tworzeniu strategii biznesowych i ustalaniu krótko-, średnio- i długoterminowych wartości docelowych. Instytucje powinny udokumentować proces wyboru scenariusza oraz powody wszelkich zmian lub wykorzystania w innym celu. Decyzje o wykorzystaniu różnych scenariuszy do różnych celów, jak również decyzje o zmianie scenariuszy powinny być wyraźnie uzasadnione.

6.3.2. Horyzonty czasowe i etapy pośrednie

99. Instytucje powinny ustanowić w swoich planach zestaw różnych horyzontów czasowych obejmujących krótko-, średnio- i długoterminowy horyzont planowania wynoszący co najmniej 10 lat. Rozwiązania opracowane w celu monitorowania ryzyk ESG i reagowania na nie w różnych horyzontach czasowych powinny uwzględniać zasady przedstawione w pkt 19.
100. Instytucje powinny w regularnych odstępach czasu wyznaczać etapy pośrednie, aby monitorować ryzyka ESG wynikające z krótko-, średnio- i długoterminowych celów regulacyjnych w jurysdykcjach, w których instytucje prowadzą działalność, a także reagować na te ryzyka. Obejmuje to unijne cele dotyczące zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych o 55% do 2030 r. w porównaniu z poziomem z 1990 r. i osiągnięcia zerowej emisji netto do 2050 r., inne pośrednie cele klimatyczne określone przez UE lub, w stosownych przypadkach,

ustawodawstwo krajowe, a także cele związane z innymi czynnikami środowiskowymi, takimi jak odbudowa zasobów przyrodniczych¹⁹ lub wylesianie²⁰.

101. Instytucje powinny dopilnować, aby krótko-, średnio- i długoterminowe cele i wartości docelowe współgrały ze sobą i były dobrze sformułowane. Obejmuje to zapewnienie, aby cele długoterminowe, takie jak zobowiązania do osiągnięcia zerowych emisji netto gazów cieplarnianych, przełożyły się na strategię średnioterminową (np. średnioterminowe polityki sektorowe lub wartości docelowe wzrostu dla linii biznesowych) oraz aby krótkoterminowe mierniki finansowe lub wartości docelowe (np. wskaźniki rentowności, koszty ryzyka, KPI, KRI, limity ryzyka, ramy cenowe) były spójne i zgodne z celami średnioterminowymi i długoterminowymi.

6.3.3. Podstawa oceny istotności

102. Celem procesu planowania przejścia instytucji powinno być zarządzanie istotnymi ryzykami ESG, w szczególności ryzykiem transformacji ekologicznej i ryzykiem fizycznym, zidentyfikowanymi na podstawie rzetelnej, regularnie aktualizowanej oceny istotności ryzyk ESG, przeprowadzonej zgodnie z sekcją 4.1. Instytucje powinny określić specjalne działania mające na celu monitorowanie istotnych ryzyk ESG wynikających z ekspozycji, portfeli oraz finansowanych rodzajów działalności i finansowanych zdolności produkcyjnych, które mogą być szczególnie narażone na proces dostosowywania gospodarki do mających zastosowanie celów prawnych i regulacyjnych związanych z czynnikami ESG, a także reagowanie na takie istotne ryzyka ESG.

6.3.4. Mierniki

103. Instytucje powinny stosować szereg mierników, w tym mierniki perspektywiczne, aby wspierać wyznaczanie wartości docelowych oraz prowadzić i monitorować realizację swoich planów.
104. Na potrzeby wyznaczania wartości docelowych instytucje powinny stosować zestaw mierników i wskaźników, biorąc pod uwagę te zawarte w pkt 81. Instytucje powinny określić, biorąc pod uwagę swoje strategie biznesowe i apetyt na ryzyko, jakie inne oparte na analizie ryzyka i perspektywiczne mierniki i wartości docelowe uwzględnią w swoich planach na potrzeby monitorowania ryzyk ESG i reagowania na nie. Obejmuje to ocenę, obliczanie i wykorzystywanie mierników do oceny skutków finansowych planowania przejścia dla działalności i profilu ryzyka instytucji w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, w tym poprzez pomiar wpływu planowania przejścia na wyniki finansowe, źródła przychodów, rentowność i poziom ryzyka portfeli.

¹⁹ Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (Dz.U. L, 2024/1991, 29.7.2024).

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1115 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 995/2010 (Dz.U. L 150 z 9.6.2023, s. 20).

105. W przypadku braku danych potrzebnych do obliczenia mierników i wsparcia ustalania wartości docelowych instytucje powinny postępować zgodnie z krokami przedstawionymi w pkt 26, 27 i 29.
106. Małe i niezłożone instytucje oraz pozostałe instytucje inne niż duże mogą opierać się na mniejszej liczbie wskaźników do stosowania mierników i wyznaczania wartości docelowych oraz precyzować w większym stopniu cele jakościowe.
107. O ile instytucje powinny przynajmniej stosować kombinację mierników odnoszących się do ryzyk związanych z klimatem, o tyle powinny one podejmować kroki w celu stopniowego uwzględniania mierników, które wspomagają ocenę ryzyka i strategiczne kierownictwo związane z narażeniem instytucji na ryzyka środowiskowe inne niż związane z klimatem i zarządzaniem nimi, np. ryzyka wynikające z degradacji ekosystemów i utraty różnorodności biologicznej oraz ich potencjalny wpływ odzwierciedlający ryzyka związane z klimatem, a także ryzyka społeczne i z zakresu ładu korporacyjnego.

6.4 Kluczowe elementy planów

108. Instytucje powinny dokumentować swoje plany, w tym metody, założenia, kryteria, wartości docelowe i działania zaplanowane z myślą o osiągnięciu wartości docelowych, wraz z dokonanymi i planowanymi zmianami. Instytucje powinny określić zakres ryzyk ujmowanych w każdej części planu, np. czy plan ma zastosowanie do ryzyk środowiskowych, społecznych lub ryzyk z zakresu ładu korporacyjnego, oraz powinny zapewnić, aby wszystkie aspekty planu uwzględniały reagowanie co najmniej na ryzyka środowiskowe.
109. Duże instytucje powinny zapewnić, aby ich plany obejmowały co najmniej następujące aspekty:
- a. cele strategiczne i „mapę drogową” planów:
 - i. ogólny, nadrzędny cel strategiczny, jakim jest reagowanie na ryzyka ESG w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, zgodnie z ogólną strategią biznesową i apetytem na ryzyko;
 - ii. kompleksowy zestaw długoterminowych celów z etapami pośrednimi, mający na celu zapewnienie odporności modelu biznesowego na ryzyka ESG, w tym spójności struktury biznesowej i przychodów z tymi etapami pośrednimi;
 - iii. kluczowe założenia, dane wejściowe i podstawowe informacje kontekstowe istotne dla zrozumienia celów i wartości docelowych instytucji, w tym wybór scenariusza centralnego lub scenariusza odniesienia (scenariuszy centralnych lub scenariuszy odniesienia) oraz

wnioski instytucji płynące z wyników ocen istotności ryzyk ESG, ocen dostosowania portfela i innych analiz scenariuszy;

b. wartości docelowe i mierniki:

- i. wartości docelowe wyrażone ilościowo, służące reagowaniu na ryzyka ESG, w tym ryzyka wynikające z procesu dostosowywania do prawnych i regulacyjnych celów w zakresie zrównoważonego rozwoju jurysdykcji, w których instytucja prowadzi działalność, oraz szerszych tendencji w zakresie przejścia ku zrównoważonej gospodarce, a także mierniki wykorzystywane do monitorowania ryzyk ESG oraz postępów w osiąganiu wartości docelowych;
- ii. portfele, sektory, klasy aktywów, linie biznesowe oraz, w stosownych przypadkach, rodzaje działalności gospodarczej (tj. poszczególne technologie) objęte wartościami docelowymi i miernikami monitorowania, tak aby zakres wartości docelowych i mierników w wystarczającym stopniu odzwierciedlał charakter, wielkość i złożoność działalności instytucji oraz jej ocenę istotności ryzyk ESG;
- iii. horyzonty czasowe, w których mają zastosowanie wartości docelowe i mierniki;

c. zarządzanie:

- i. struktura zarządzania planami, w tym role i obowiązki w zakresie formułowania, zatwierdzania, wdrażania, monitorowania i aktualizacji planu, w tym kroki eskalacji w przypadku odchyłeń od wartości docelowych;
- ii. działania związane ze zdolnościami i zasobami na potrzeby zapewnienia odpowiednich: wiedzy merytorycznej, umiejętności i wiedzy fachowej, umożliwiających skuteczne wdrożenie planu, w tym szkolenia związane z ryzykami ESG i kultura wewnętrzna;
- iii. polityki i praktyki w zakresie wynagrodzeń promujące należyte zarządzanie ryzykami ESG zgodnie z celami instytucji i jej apetytem na ryzyko;
- iv. dane i systemy wykorzystywane do procesu planowania przejścia;

d. strategia wdrażania:

- i. przedstawienie krótko-, średnio- i długoterminowych działań podjętych lub planowanych w ramach podstawowej działalności bankowej i procesów na rzecz osiągnięcia wartości docelowych planu, w tym sposób

uwzględnienia przez instytucję celów planu w procesie decyzyjnym i zwyczajowych ramach zarządzania ryzykiem, uzupełniony informacjami o odnotowanej skuteczności lub szacowanym wkładzie każdego działania w osiąganie odpowiedniej wartości docelowej lub odpowiednich wartości docelowych;

- ii. dostosowania do polityk i procedur dotyczących kategorii ryzyka finansowego oraz do polityk i warunków udzielania kredytów oraz polityk inwestycyjnych i warunków inwestycji w odniesieniu do najważniejszych rodzajów działalności gospodarczej, sektorów i lokalizacji;
 - iii. zmiany wprowadzone do zestawu usług i produktów oraz ich cen w celu wsparcia realizacji planu;
 - iv. inwestycje i strategiczna alokacja portfela, wspierająca strategię biznesową i apetyt instytucji na ryzyko w odniesieniu do ryzyk ESG, w tym informacje na temat produktów i usług związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz produktów i usług związanych z przejściem, a także sposób, w jaki wszelkim zmianom strategicznym wyborów dotyczących finansowania towarzyszą współmierne procedury zarządzania ryzykiem;
- e. strategia dotycząca zaangażowania:
- i. polityka dotycząca współpracy z kontrahentami, w tym informacje na temat częstotliwości, zakresu i celów zaangażowania, rodzajów potencjalnych działań oraz procesów lub kryteriów eskalacji;
 - ii. procesy, metody i mierniki wykorzystywane do gromadzenia i oceny informacji dotyczących ekspozycji kontrahentów na ryzyka ESG oraz dostosowania do celów instytucji i jej apetytu na ryzyko;
 - iii. wyniki praktyk w zakresie zaangażowania, w tym przedstawienie zdolności adaptacyjnych i odporności kontrahentów w odniesieniu do przejścia ku bardziej zrównoważonej gospodarce.

110. Małe i niezłożone instytucje oraz pozostałe instytucje inne niż duże powinny uwzględnić w swoich planach co najmniej aspekty, o których mowa w pkt 109 lit. a) ppkt (i)–(ii), pkt 109 lit. b) ppkt (i)–(ii), pkt 109 lit. c) ppkt (i), pkt 109 lit. d) ppkt (i)–(ii) oraz pkt 109 lit. e) ppkt (i)–(ii).
111. Instytucje powinny rozważyć wykorzystanie załącznika jako narzędzia wspierającego opracowanie i sformalizowanie ich planów.

6.5 Monitorowanie, przegląd i aktualizacja planów

112. Instytucje powinny monitorować wdrażanie swoich planów przy użyciu procesów monitorowania i mierników zgodnie z sekcją 5.7 i sekcją 6.3.4. Instytucje powinny regularnie sporządzać prognozy, aby ocenić swoją zdolność do osiągnięcia wartości docelowych.
113. Ramy monitorowania powinny umożliwiać organowi zarządzającemu jednocześnie śledzenie ewolucji mierników monitorowania ryzyk ESG i postępów osiągniętych w realizacji etapów pośrednich planu, z jasnym i szczegółowym uzasadnieniem nieosiągniętych wartości docelowych lub celów, a także oceny potencjalnego wpływu na różne rodzaje ryzyka finansowego w różnych horyzontach czasowych.
114. Instytucje powinny regularnie, a przynajmniej za każdym razem, gdy aktualizują swoją strategię biznesową zgodnie z art. 76 ust. 1 dyrektywy 2013/36/UE, dokonywać przeglądu swoich planów i, w razie potrzeby, aktualizować je, biorąc pod uwagę zaktualizowane informacje, takie jak nowe oceny istotności ryzyk ESG, zmiany w ich portfelach i działalności kontrahentów, nowe dostępne scenariusze, poziomy odniesienia lub ścieżki sektorowe oraz oddziaływanie obecnych lub przyszłych regulacji.

Załącznik

Załącznik ten stanowi narzędzie wspierające dla instytucji przy opracowywaniu planów wymaganych na podstawie art. 76 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE, jak określono szczegółowo w sekcji 6 niniejszych wytycznych. Nie wprowadza on dodatkowych wymogów, ale dla poszczególnych kluczowych treści wymaganych w wytycznych przedstawia kilka przykładów, odniesień i potencjalnych mierników, które instytucje mogą rozważyć podczas tworzenia i formalizowania swoich planów. Instytucje mogą dostosować format tego wspólnego podejścia, pod warunkiem że uwzględnią w swoich planach wszystkie wymagane kluczowe treści. Ze względu na konieczność zapewnienia spójności z innymi obowiązującymi wymogami, jak określono w sekcji 6.1, w szczególności w pkt 85, instytucje powinny zadbać o spójność informacji, wykorzystywanych na potrzeby zapewnienia zgodności z wytycznymi, z informacjami ujawnianymi zgodnie z dyrektywą 2013/34/UE i rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2023/2772.

6.4. Kluczowe elementy planów	Słowa kluczowe lub elementy wymaganej podstawowej treści		Przykłady produktów jakościowych i ilościowych oraz ich potencjalnych mierników wspierających		Odniesienia do innych ram prawnych UE	
	Wyjaśnienia i odniesienie do wytycznych		Produkt potencjalny (jakościowy)	Produkt potencjalny (ilościowy)	Filar 3	CSRD / ESRS
Jak korzystać z tego narzędzia?						
Bezpośredni wyciąg z sekcji 6.4, pkt 109 wytycznych	Słowa kluczowe lub podelement	Wyjaśnienie z odniesieniem do odpowiednich sekcji lub punktów wytycznych	Jakościowy opis potencjalnego produktu związanego z wymogiem zawartym w niniejszych wytycznych: - z przykładami lub przypomnieniem najważniejszych aspektów, - na przykład charakterystyki narracji.	Ilościowy opis potencjalnego produktu związanego z wymogiem zawartym w niniejszych wytycznych: - z przykładami lub ostrzeżeniami dotyczącymi stosowania mierników i wartości docelowych, - na przykład przypomnienie poszczególnych	Powiązania z wymogami Filaru 3 i ESRS, które instytucje, w stosownych przypadkach, powinny rozważyć z myślą o spójności i wzajemnych powiązaniach oraz poleganiu w możliwie jak największym zakresie na istotnie identycznych lub znacząco porównywalnych istotnych informacjach. Odniesienia do Filaru 3 i ESRS mogą wymagać aktualizacji, tak	
	Słowa kluczowe lub podelement	Wyjaśnienie z odniesieniem do odpowiednich sekcji lub punktów wytycznych				

			Wszystkie przykłady podano wyłącznie w celach ilustracyjnych.	aspektów, które mógłby obejmować KPI. Wszystkie przykłady KPI i KRI mają charakter wyłącznie ilustracyjny.	aby odzwierciedlały przyszłe zmiany regulacyjne.
--	--	--	--	---	---

6.4. Kluczowe elementy planów	Słowa kluczowe lub elementy wymaganej podstawowej treści		Przykłady produktów jakościowych i ilościowych oraz ich potencjalnych mierników wspierających		Odniesienia do innych ram prawnych UE	
	Wyjaśnienia i odniesienie do wytycznych		Produkt potencjalny (jakościowy)	Produkt potencjalny (ilościowy)	Filar 3	CSRD / ESRS
a. Cele strategiczne i mapa drogowa planu						
i.Ogólny nadrzędny cel strategiczny, jakim jest reagowanie na ryzyka ESG w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, zgodnie z ogólną strategią biznesową i apetytem na ryzyko.	Nadrzędny cel:	Odnosi się to do nadrzędnego celu strategicznego, który instytucje starają się osiągnąć w odniesieniu do ryzyk ESG, zgodnie z włączeniem ryzyk ESG do strategii biznesowych i strategii w zakresie ryzyka oraz apetytu na ryzyko zgodnie z sekcją 5.2 i sekcją 5.3.	# Jakościowy opis strategii mających na celu zapewnienie zgodności modeli biznesowych z przejściem na neutralną dla klimatu i zrównoważoną gospodarkę, w szczególności gdy podlegają one wymogom należytej staranności na mocy dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju lub CSRD, oraz sposobu, w jaki strategie te wpływają na kierunek i priorytety inicjatyw w zakresie zarządzania ryzykami ESG.	# Nadrzędne cele można powiązać z wybranymi wartościami docelowymi w KPI lub KRI	Jakościowe: Tabela 1 a), b) Tabela 2 a), b) Tabela 3 c), d)	ESRS-E1-1 ESRS 2 - BP1 ESRS-E1-MDR-P ESRS-E1-2
	Perspektywa krótko-, średnio- i długoterminowa:	Odnosi się to do sposobu, w jaki cel strategiczny ma zastosowanie w różnych horyzontach czasowych rozważanych zgodnie z sekcją 6.3.2.	# Ogólne podejścia do zarządzania ryzykami ESG uznanymi za najbardziej istotne z uwagi na zakres	# Można rozważyć odniesienie do innych części planu, np. do części a pkt (ii) lub części b.		

			działalności instytucji i ocenę istotności			
ii. Kompleksowy zestaw długoterminowych celów z etapami pośrednimi zmierzający do zapewnienia odporności modelu biznesowego na ryzyka ESG, w tym spójności struktury biznesowej i przychodów z tymi etapami pośrednimi.	Cele długoterminowe:	<i>Cele długoterminowe, które wspierają realizację celu nadrzędnego w perspektywie co najmniej 10 lat zgodnie z dyrektywą w sprawie wymogów kapitałowych (CRD) i pkt 99 wytycznych.</i>	# Długoterminowe cele polegające na reagowaniu na ryzyka wynikające z unijnego celu, jakim jest osiągnięcie zerowych emisji netto gazów cieplarnianych do 2050 r., z etapem pośrednim w 2030 r, mając na uwadze cel UE, jakim jest ograniczenie emisji o 55% w porównaniu z poziomem z 1990 r.	# Ekspozycja finansowa w odniesieniu do różnych sektorów gospodarki # Mierniki dostosowania portfela # Mierniki rentowności: wskaźniki zwrotu i zwrotu skorygowanego o ryzyko w odpowiednich podziałach (np. sektory, portfele, produkty itd.). # Mierniki strategii biznesowej: perspektywiczne KPI opisujące strategię instytucji w zakresie ustalania cen, kapitału, płynności, alokacji bilansu. # Odsetek etapów pośrednich z zakresu ESG zrealizowanych w terminie	Jakościowe: Tabela 1 b), j) Tabela 2 b), k), l) Tabela 3 c), d) Ilościowe: Wzór 1 Wzór 3	ESRS-E1-1 Cele ograniczenia emisji gazów cieplarnianych: ESRS-E1-4
	Etapy pośrednie:	<i>Etapy pośrednie mierzące postęp w realizacji celów długoterminowych, zgodnie z pkt 100 wytycznych.</i>	# Długoterminowe cele i etapy pośrednie w reagowaniu na ryzyka wynikające z unijnych celów związanych z wylesianiem lub odbudową zasobów przyrodniczych # Sposób, w jaki instytucja zapewnia, aby jej struktura biznesowa i strumienie przychodów były dostosowane do jej długoterminowych celów i etapów pośrednich			
	Spójność struktury biznesowej i przychodów z etapami pośrednimi:	<i>Sposób, w jaki instytucja zapewni swoją zdolność do generowania odpowiedniej rentowności w całym procesie.</i>				

iii. Kluczowe założenia, dane wejściowe i podstawowe informacje kontekstowe istotne dla zrozumienia celów i wartości docelowych instytucji, w tym wybór scenariusza centralnego lub scenariusza odniesienia (scenariuszy centralnych lub scenariuszy odniesienia) oraz wnioski instytucji płynące z wyników ocen istotności ryzyk ESG, ocen dostosowania portfela i innych analiz scenariuszy.	Kluczowe założenia i wybór scenariusza (scenariuszy) odniesienia:	Dotyczy to dokumentacji kluczowych kryteriów metodologicznych i założeń zgodnie z pkt 108, w tym scenariuszy odniesienia wybranych przez instytucję zgodnie z sekcją 6.3.1.	# Identyfikacja i uzasadnienie wybranych scenariuszy, np. z krajowych agencji ochrony środowiska, Wspólnego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej, MAE, NGFS, IPCC.	# Stopień zgodności lub niezgodności w porównaniu ze ścieżkami związanymi z klimatem lub scenariuszami odniesienia dla wybranych sektorów lub kontrahentów	Jakościowe: Tabela 1 j), k), l) Tabela 2 h), i), j) Tabela 3 d)	ESRS-E1-SBM3 ESRS-E1-IRO ESRS-E1-9
	Wyniki oceny istotności, oceny dostosowania portfela i analizy scenariuszy:	Kluczowe ustalenia i wnioski z oceny istotności, metod dostosowania portfela i analiz scenariuszy, przeprowadzonych zgodnie z sekcją 4.	# Jakościowy opis istotnego ryzyka transformacji ekologicznej i ryzyka fizycznego, na jakie jest narażona instytucja	# Pomiary ilościowe oddziaływania ryzyka środowiskowego na kategorie ryzyka finansowego # Wyniki ilościowe oceny istotności ryzyk ESG	Ilościowe: Wzór 3	
b. Wartości docelowe i mierniki						
i. Wartości docelowe wyrażone ilościowo, służące reagowaniu na ryzyka ESG, w tym ryzyka wynikające z procesu dostosowywania do prawnych i regulacyjnych celów w zakresie zrównoważonego rozwoju jurysdykcji, w których instytucja prowadzi	Wartości docelowe służące reagowaniu na ryzyka ESG oraz mierników monitorowani a:	Dotyczy to mierników i wartości docelowych stosowanych przez instytucje zgodnie z sekcją 5.7 i 6.3.4.	Nie dotyczy	# Ekspozycje wobec sektorów lub kontrahentów wysokiego ryzyka # Mierniki i wartości docelowe w zakresie dostosowania portfela	Jakościowe: Tabela 1 b), c) Tabela 2 b) Ilościowe: Wszystkie wzory	ESRS-E1-1 Cele ograniczenia emisji gazów cieplarnianych: ESRS-E1-4

działalność, oraz szerszych tendencji w zakresie przejścia ku zrównoważonej gospodarce, a także mierniki wykorzystywane do monitorowania ryzyk ESG oraz postępów w osiąganiu wartości docelowych.	Ryzyka wynikające z procesu dostosowania do regulacyjnych celów w zakresie zrównoważonego rozwoju:	<i>Dotyczy to konkretnych mierników i wartości docelowych służących monitorowaniu ryzyk ESG i reagowaniu na ryzyka ESG wynikające z transformacji oraz procesu dostosowania do odpowiednich celów regulacyjnych, takich jak zawarte w unijnym prawie o klimacie zgodnie z art. 76 ust. 2 CRD</i>		# Finansowane emisje w odpowiednich podziałach # Postępy osiągnięte w zakresie kluczowych strategii finansowania # Portfele nieruchomości o określonym poziomie efektywności energetycznej # Wskaźnik bankowego finansowania dostaw energii (wskaźnik bankowego finansowania niskoemisyjnych źródeł energii w stosunku do paliw kopalnych) (ESBR) # Poziom ryzyka fizycznego, na jakie narażona jest instytucja # Informacje na temat stopnia ryzyka portfela w odpowiednich podziałach (np. ekspozycje nieobsługiwane)		
---	---	---	--	---	--	--

ii. Portfele, sektory, klasy aktywów, linie biznesowe oraz, w stosownych przypadkach, rodzaje działalności gospodarczej (tj. poszczególne technologie) objęte wartościami docelowymi i miernikami monitorowania, tak aby zakres wartości docelowych i mierników w wystarczającym stopniu odzwierciedlał charakter, wielkość i złożoność działalności instytucji oraz jej ocenę istotności ryzyk ESG.	Zakres uwzględniania :	<i>Dotyczy to informacji na temat zakresu wartości docelowych i mierników oraz ich znaczenia zarówno z perspektywy ryzyka, jak i finansowej.</i>	# W odniesieniu do każdej wartości docelowej: jakie rodzaje działalności, klasy aktywów, sektory i linie biznesowe są uwzględnione # Wartości docelowe na poziomie instytucji podzielone na bardziej szczegółowe sektorowe wartości docelowe # Wartości docelowe stosowane do określonych portfeli, ekspozycji, grup aktywów lub inwestycji o podobnych cechach lub ryzykach # Konkretnie, osiągalne wartości docelowe dla poszczególnych projektów, technologii lub działań biznesowych # Uwzględnione działania bilansowe i pozabilansowe # Wyłączenie z zakresu uwzględniania i planowany zakres uwzględniania	# Odsetek zidentyfikowanych ryzyk ESG, które są aktywnie monitorowane i zarządzane # Odsetek jednostek gospodarczych, w których wartości docelowe związane z ryzykami ESG zostały włączone do ich planów operacyjnych # Odsetek operacji w różnych regionach, w których wprowadzono wartości docelowe i inicjatywy związane z ryzykami ESG # Odsetek sektorów, które opracowały konkretne plany działania dostosowane do wartości docelowych w odniesieniu do ryzyk ESG na poziomie grupy. # Osiągnięcie celów sektorowych	Jakościowe: Tabela 1 b), c), j) Tabela 2 h), i) Ilościowe: Wszystkie wzory	ESRS-E1-1 ESRS 2 - MDR-T Bieżące przychody według sektorów: ESRS 2 - SBM -1 Cele ograniczenia emisji gazów cieplarnianych: ESRS-E1-4
--	-------------------------------	---	--	---	--	---

iii. Horyzonty czasowe, w których mają zastosowanie wartości docelowe i mierniki.	Horyzonty czasowe	<i>Dotyczy to krótko-, średnio- lub długoterminowych horyzontów czasowych, z którymi powiązane są mierniki i wartości docelowe zgodnie z sekcją 6.3.2.</i>	# Jakościowy opis zestawu wartości docelowych i mierników stosowanych w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej # Uzasadnienie krótkoterminowych wzrostów mierników i wartości docelowych, w stosownych przypadkach	# Ewolucja, np. wzrost/spadek poziomu wartości docelowej (wartości docelowych) do osiągnięcia w różnych horyzontach czasowych	ESRS-E1.IRO-1_10_AR 12a ESRS-E4-1_04 13d
--	-------------------	--	---	---	---

c. Zarządzanie						
i.Struktura zarządzania planami, w tym role i obowiązki w zakresie formułowania, zatwierdzania, wdrażania, monitorowania i aktualizacji planu, włączając kroki eskalacji w przypadku odchylenia od wartości docelowych.	Struktura zarządzania:	<i>Struktura zarządzania planem zgodnie z sekcją 6.2.1, sekcją 6.2.2 i sekcją 6.5.</i>	# Role i obowiązki organu zarządzającego, każdego podkomitetu i trzy linie obrony	# Częstotliwość posiedzeń zarządu poświęconych planowi # Opóźnienia w zatwierdzeniu planu # Liczba audytów wewnętrznych przeprowadzonych w ramach planu # Odsetek wdrożonych zaleceń z audytu # Liczba rozpatrzonych eskalacji lub nierozwiązanych eskalacji	Jakościowe: Tabela 1 e), g), h), q) Tabela 2 d), f) Tabela 3 a)	ESRS 2 GOV-1 _AR 4
	Procedura odchylenia i eskalacji:	<i>Ustalenia dotyczące zarządzania na potrzeby podejmowania decyzji w sprawie działań naprawczych w przypadku istotnych odchylenia zgodnie z pkt 80 i 89.</i>	# Protokół eskalacji, który określa proces reagowania na odstępstwa, w tym kto powinien być powiadamiany o odstępstwach i jakie kroki należy podjąć.			
ii.Działania związane ze zdolnościami i zasobami na potrzeby zapewnienia odpowiednich: wiedzy ogólnej, umiejętności i wiedzy fachowej, umożliwiających skuteczne wdrożenie planu, w tym szkolenia związane z ryzykami ESG i kulturą wewnętrzną.	Zdolności i zasoby:	<i>Działania związane ze zdolnościami i zasobami podjęte w celu skutecznej realizacji planu, oparte na dokonanej przez instytucję wstępnej ocenie potencjalnych luk i potrzeb w odniesieniu do kultury wewnętrznej i zdolności w obszarze ryzyk ESG zgodnie z sekcją 5.4.</i>	# Programy szkoleniowe i rozwojowe dotyczące ryzyk ESG # Plany zatrudnienia i rekrutacji # Platformy wymiany wiedzy i współpracy # Zaangażowanie kadry kierowniczej	# Wskaźnik ukończenia szkoleń związanych z ryzykami ESG # Zidentyfikowane luk w umiejętnościach i wiedzy związanych z ryzykami ESG # Częstotliwość i jakość komunikacji wewnętrznej w odniesieniu do celów i postępów związanych z ryzykami ESG	Jakościowe: Tabela 1 f), m)	ESRS 2-GOV-1 - pkt 23 ESRS G1 GOV-1 - pkt 5b
iii.Polityki i praktyki w zakresie wynagrodzeń wspierające należyte zarządzanie ryzykami ESG zgodnie z celami instytucji i jej apetytem na ryzyko.	Polityki i praktyki w zakresie wynagrodzeń	<i>Dotyczy to sposobu, w jaki instytucja uwzględnia swój apetyt na ryzyko w odniesieniu do ryzyk ESG w swojej polityce i praktykach w zakresie</i>	# Jakościowy opis tego, w jaki sposób polityka i praktyki płacowe są lub będą dostosowywane do nadrzędnego celu	# Mierniki stosowane w celu włączenia apetytu na ryzyko związanego z ryzykami	Jakościowe: Tabela 1 i) Tabela 2 g)	ESRS 2-GOV-2 - pkt 29 ESRS-E1-GOV-3

		wynagrodzeń zgodnie z art. 74 ust. 1 lit. e) CRD.	strategicznego, jakim jest reagowanie na ryzyka ESG, oraz do apetytu na ryzyko	ESG do polityki wynagrodzeń # Odsetek pracowników, których mierniki związane z ryzykami ESG zostały uwzględnione w wynagrodzeniu # Ważenie mierników związanych z ryzykami ESG w ogólnym wynagrodzeniu	Tabela 3 a)	
iv. Dane i systemy wykorzystywane do procesu planowania przejścia	Dane i systemy:	<i>Dotyczy to danych i systemów wykorzystywanych do formułowania, wdrażania i monitorowania planów zgodnie z sekcją 4.2.2 i pkt 93.</i>	# Rejestr danych wraz z identyfikacją wszystkich istotnych punktów danych dotyczących ryzyk ESG oraz oceną ich dostępności i jakości. # Polityki i procedury mające na celu zapewnienie jakości danych	# Odsetek zgromadzonych i dostępnych istotnych punktów danych # Odsetek systemów i procesów, które integrują dane ESG	Jakościowe: Tabela 1 p)	Załącznik B do ESRS 1 ESRS 2 AR 2 ESRS 2 SBM-1_42a ESRS-E2-4_30c ESRS-S1-6_50d ESRS-S1-7_55b
d. Strategia wdrażania						
i. Przedstawienie krótko-, średnio- i długoterminowych działań podjętych lub planowanych w ramach podstawowej działalności bankowej i procesów na rzecz osiągnięcia wartości docelowych planu,	Działania podjęte lub planowane w zakresie podstawowej działalności bankowej:	<i>Odnosi się to do sposobu, w jaki instytucja będzie osiągać swoje wartości docelowe i wykonywać zadania w ramach swojej podstawowej działalności.</i>	# Wdrożenie nowych narzędzi do oceny ryzyka ESG w obecnych portfelach # Włączenie celów związanych z ryzykami	# Odsetek działań, na które miały wpływ działania wdrożeniowe # Odsetek decyzji biznesowych zmierzających do	Jakościowe: Tabela 1 n) Tabela 2 a) Tabela 3 c)	Najważniejsze działania: ERSR-E1-1_16b ESRS-E1 MDR-A ESRS 2 MDR-A ESRS-E1-2

w tym sposób uwzględnienia przez instytucję celów planu w procesie decyzyjnym i zwyczajowych ramach zarządzania ryzykiem, uzupełniony informacjami o odnotowanej skuteczności lub szacowanym wkładzie każdego działania w osiąganie odpowiedniego celu lub odpowiednich wartości docelowych.	Zmiany zwyczajowych ram zarządzania ryzykiem:	<i>Dotyczy to sposobu, w jaki instytucja włączy swoje wartości docelowe do zestawu istniejących narzędzi zarządzania ryzykiem (np. ICAAP, ILAAP, systemu oceny ryzyka, limitów ryzyka, alokacji kapitału/portfela, procesu budżetowania, planu strategicznego, planu finansowania itp.), zgodnie z sekcją 5.</i>	ESG do średnio- i długoterminowego planowania strategicznego i procesów decyzyjnych # Włączenie ryzyk ESG do ram zarządzania ryzykiem	osiągnięcia wartości docelowych planu # Współczynnik wdrożenia narzędzi do zarządzania ryzykami ESG		ESRS-E1-3 ----- ESRS-E2-E5 ESRS-S1-S4 ESRS-G1 MDR-A ESRS-E3 MDR-A ESRS-E4 MDR-A ESRS-E5 MDR-A
ii. Dostosowania do polityk i procedur dotyczących kategorii ryzyka finansowego oraz do polityk i warunków udzielania kredytów oraz polityk inwestycyjnych i warunków inwestowania w odniesieniu do najważniejszych rodzajów działalności gospodarczej, sektorów i lokalizacji.	Polityki i warunki dotyczące działalności, sektorów, lokalizacji:	<i>Polityki i warunki, które je regulują, w tym aktualizacje istniejących i nowo utworzonych polityk, zgodnie z pkt 46 lit. b)–c).</i>	# Wykaz aktualnej polityki i pierwotnego statusu ryzyk ESG # Plan działania określający szczegółowo, które polityki i warunki oraz ich zakres zostaną zaktualizowane lub stworzone, w jaki sposób, kiedy i przez kogo # W odniesieniu do każdej polityki można uwzględnić następujące aspekty: . Cel: w jaki sposób odzwierciedla ona cel strategiczny, strategię w zakresie ryzyka i wspiera realizację planu. . Zakres: dokładna iteracja działalności, lokalizacji, sektora itp. objętych	# Współczynnik wdrożenia polityki, np. odsetek oddziałów lub departamentów, które przyjęły nowe polityki w zakresie ryzyk ESG # Liczba przeglądów i aktualizacji polityk w zakresie ryzyk ESG w danym okresie # Odsetek operacji zgodnych ze zaktualizowanymi politykami w zakresie ryzyk ESG # Wyniki audytów wewnętrznych i zewnętrznych skoncentrowanych na	Jakościowe: Tabela 1 d), o) Tabela 2 c), e) Tabela 3 c), d)	ESRS-E1-1_16b ESRS-E1-2 ESRS-E1-3 Działania związane z lokalizacjami na obszarach wrażliwych pod względem różnorodności biologicznej lub w ich pobliżu: ESRS E4.IRO-1_19a
	Polityki i procedury dotyczące kategorii ryzyka finansowego:	<i>Dotyczy to dostosowań dokonanych w politykach i procedurach zgodnie z sekcją 5.6.</i>				

			zarządzaniem i oddziaływaniem . Warunki: jasne kryteria zapewniające łatwość stosowania i śledzenia . Wyłączenia: wszelkie wyłączenia zgodne z apetytem na ryzyko	ramach zarządzania ryzykami ESG		
iii. Zmiany wprowadzone do zestawu usług i produktów oraz ich cen w celu wsparcia realizacji planu.	Zestaw usług i produktów i ich ceny:	<i>Dotyczy to sposobu, w jaki instytucja dostosuje swój zestaw usług i produktów oraz ich ceny na podstawie kryteriów związanych z ryzykami ESG oraz strategią ryzyka instytucji i wewnętrzną politykę kapitałową, zgodnie z pkt 46b.</i>	# Ustalanie cen na podstawie ryzyka: dostosowywanie cen na podstawie profilu ryzyka ESG kredytobiorcy lub projektu. # Zachęty do ograniczania ryzyka: oferowanie zachęt dla klientów, którzy wdrażają skuteczne strategie ograniczania ryzyka ESG	# Częstotliwość i zakres korekt cen na podstawie profilu ryzyka ESG # Liczba klientów korzystających z cen ustalonych na podstawie zachęt	Jakościowe: Tabela 1 r) Tabela 2 j) Tabela 3 d)	Działalność niekompatybilna z przejściem: ESRS-E1.IRO-1 AR12
iv. Inwestycje i strategiczna alokacja portfela, wspierająca strategię biznesową i apetyt na ryzyko w odniesieniu do ryzyka ESG, w tym informacje na temat produktów i usług związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz produktów i usług związanych z przejściem, a także sposób, w jaki wszelkim zmianom strategicznym wyborów dotyczących finansowania	Produkty i usługi związane ze zrównoważonym rozwojem i związane z przejściem:	<i>Rodzaje instrumentów finansowych (ekologiczne i związane ze zrównoważonym rozwojem pożyczki, obligacje, kredyty hipoteczne, fundusze itd.) oraz usługi doradcze oferowane lub zarządzane przez instytucję.</i>	# Strategia, zasady i kryteria dotyczące zielonych lub związanych z transformacją lub powiązanych z ESG kredytów hipotecznych, pożyczek i obligacji	# Wzrost zrównoważonego finansowania: wzrost wolumenu i odsetka zrównoważonego finansowania w ujęciu rok do roku # Wskaźnik niewypłacalności kredytów hipotecznych lub pożyczek związanych z ekologią, transformacją lub ESG	Jakościowe: Tabela 1 m), r) Tabela 2 e) Ilościowe: Wzory 06>10	ESRS-E1-3 ESRS-E4-1 AR 1 e Wyniki dla dotkniętych grup: ESRS-S3-4 AR 34 b

towarzyszą proporcjonalne procedury zarządzania ryzykiem.	Spójność strategicznych wyborów finansowych z procedurami zarządzania ryzykiem:	<i>Dotyczy to sposobu, w jaki instytucja, jeśli podejmie decyzję o dostosowaniu swojego koszyka biznesowego i strategii, zapewni zgodność tych zmian z mechanizmami zarządzania ryzykiem, które mają być wprowadzone zgodnie z sekcją 5.</i>	# Dywersyfikacja portfeli kredytowych i inwestycyjnych na podstawie kryteriów związanych z ryzykami ESG, np. pod względem sektorów gospodarki lub obszarów geograficznych. # Polityka dotycząca ryzyka kredytowego w zakresie zielonych pożyczek i kredytów hipotecznych # Sposób, w jaki instytucja finansująca projekty związane z energią odnawialną zapewnia zgodność projektów z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, aby uniknąć ryzyka prawnego i ryzyka utraty reputacji	# Odsetek nowych finansowanych projektów, które podlegają kompleksowej ocenie ryzyk ESG # Odsetek decyzji kredytowych, w których wyraźnie uwzględniono ryzyka ESG # Marże zysku dotyczące produktów związanych z ESG: porównanie marż zysku między produktami związanymi z ESG a produktami tradycyjnymi		
e. Strategia dotycząca zaangażowania						
i. Polityka dotycząca współpracy z kontrahentami, w tym informacje na temat częstotliwości, zakresu i celów współpracy, rodzajów potencjalnych działań oraz procesów lub kryteriów eskalacji.	Polityka dotycząca zaangażowania:	<i>Jasne zasady, których instytucja będzie przestrzegać w odniesieniu do zaangażowania zidentyfikowanych kontrahentów, aby osiągnąć swoje cele strategiczne i cele w zakresie zarządzania ryzykiem, z uwzględnieniem wyników oceny istotności i metod pomiaru ryzyka, zgodnie z pkt 46a.</i>	# Cel i cel ogólny, np. zrozumienie profilu ryzyka lub sprawdzenie spójności z apetytem na ryzyko i wartościami docelowymi # Dostępne rozwiązania dla kontrahenta # Proces eskalacji i walidacji	# Odsetek kontrahentów, z którymi prowadzono lub planuje się prowadzić dialog. # Odsetek kontrahentów, dla których przeprowadzono ocenę ryzyk ESG. # Odsetek uwzględnionych	Jakościowe: Tabela 1 d), o) Tabela 2 c) Tabela 3 b), c)	ESRS 2-SBM 2

				sektorów, produktów i linii biznesowych		
ii.Procesy, metody i mierniki wykorzystywane do gromadzenia i oceny informacji dotyczących ekspozycji kontrahentów na ryzyka ESG oraz dostosowania do celów instytucji i jej apetytu na ryzyko.	Procesy, metody i mierniki służące do oceny ryzyk ESG:	<i>Odnosi się to do stosowania przez instytucję metod opartych na ekspozycji, metod sektorowych, metod opartych na portfelu i metod dostosowania portfela zgodnie z sekcją 4.2.3.</i>	# Badanie due diligence w celu identyfikacji kontrahentów wysokiego ryzyka na podstawie wcześniej zdefiniowanych kryteriów. # Ryzyka ESG odzwierciedlone w wewnętrznych lub zewnętrznych punktacjach lub ratingach # Metody pomiaru dostosowania wybranych kontrahentów do ścieżek klimatycznych	# Odsetek kontrahentów podlegających due diligence w zakresie ryzyk ESG # Zmiany w ratingach kredytowych kontrahentów ze względu na wpływ ryzyk ESG # Koncentracja ekspozycji w określonych sektorach podlegających podwyższonemu ryzyku przejścia lub ryzyku fizycznemu. # Udział w kontrowersjach lub incydentach związanych z ESG	Jakościowe: Tabela 1 k), l) Tabela 2 i), k)	ESRS-E1.IRO-1 ESRS-E4-1.AR-1a

iii. Wyniki praktyk w zakresie zaangażowania, w tym przedstawienie zdolności adaptacyjnych i odporności kontrahentów w odniesieniu do przejścia ku bardziej zrównoważonej gospodarce.	Wyniki:	<i>Odnosi się to do wyników zaangażowania, które umożliwiają miarodajną interpretację profilu ryzyka kontrahentów i działań podjętych przez instytucję, zgodnie z pkt 81 lit. e) ppkt (ii).</i>	# Kryteria stosowane do identyfikacji kontrahentów obarczonych istotnymi ryzykami ESG, które mogą wymagać natychmiastowej uwagi # Dostosowanie warunków kredytowych, takich jak stopy procentowe lub wymogi dotyczące zabezpieczeń, na podstawie ocen ryzyk ESG # Zwiększona należyta staranność, np. wdrożenie bardziej rygorystycznych procesów należytej staranności dla kontrahentów wysokiego ryzyka # (Bardziej) ukierunkowane zaangażowanie, np. opracowywanie konkretnych planów zaangażowania, aby reagować na zidentyfikowane ryzyka ESG, np. ustalanie wartości docelowych poprawy lub oferowanie nowych produktów finansowych, które	# Pozytywne (lub jakiegokolwiek podklasyfikacje w ramach tej kategorii) lub negatywne (lub jakiegokolwiek podklasyfikacje w ramach tej kategorii) oceny zdolności adaptacyjnych i odporności tych kontrahentów względem wartości docelowych instytucji i jej apetytu na ryzyko # Liczba i rodzaje działań następczych podjętych przez instytucję	Jakościowe: Tabela 1 o) Tabela 2 m) Tabela 3 c), d)	ESRS-E1 ESRS 2 -SBM- 2_45a AR 16
---	----------------	--	--	--	--	---

			zaspokajają potrzeby kontrahentów			
--	--	--	--------------------------------------	--	--	--

